

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj: 01 0 K 006240 13 K 2
Bihać, 04.05.2015 .godine

Pravosnažno 15.10.2015. godine.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 006240 15 Kž 7
od 15.10.2015. godine prvostepena presuda preinačena u
o kazni tako da se optuženi osuđuje na kaznu zatvora u
trajanju od 6 (šet) godina u koju mu se uračunava vrijeme
provedeno u pritvoru.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sutkinje Jasminke Karabegović kao predsjednice vijeća, Šahinović Gare i Hadžić Fikrete kao članova vijeća uz sudjelovanje zapisničara Kudić Amira, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dautović Sakiba sina Z., iz V. K., zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ, postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva USK-a Bihać broj T 01 0 KTRZ 0003586 0 od 12.12.2011. godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 28.04.2015. godine u prisutnosti zamjenika glavnog Kantonalnog tužioca Felić Nazifa, optuženog Dautović Sakiba i njegovog branioca Savić Tatjane advokata iz Bijeljine, dana 04.05.2015 godine donio je i javno objavio

P R E S U D U

OPTUŽENI DAUTOVIĆ SAKIB zv. „D.“ sin Z. i majke F. rođene J., rođen 08.02.1967. godine u M. gdje i prebiva, općina V. K., nacionalno neopredjeljen, državljanin ..., JMBG: ..., po zanimanju radnik, razveden, bez djece, pismen sa završenom OŠ, bivšu JNA služio 1986/87 u N., vodi se u vojnoj evidenciji pri OMO V. K., slabog imovnog stanja, nalazio se u ekstradicionom pritvoru od 25.04.2007. godine do 11.08.2011. godine te u KPZ PT Bihać do 22.05.2012. godine, nalazi se na slobodi.

K R I V J E

Što je:

U toku oružanog sukoba u Republici Bosni i Hercegovini između 5. Korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine i Vojske Autonomne Pokrajine „Zapadna Bosna“, kao **pripadnik** interventne grupe za Obezbjedenje lica i objekata (OBL) u sastavu Ministarstva odbrane i policije u toj vojsci, postupao suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine tako što je:

1. Dana 18.06.1994. godine iz logora „D.“, općina V. K., zajedno sa M. S., sada nedostupan državnim organima i **još nekoliko uniformisanih i naoružanih lica**, priveo dvanaest zatočenika-civila u prostorije Doma zdravlja V. K.-dispanzer i to: J. M., M. H., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., Č. K., M. M., F. A., A. A., D. H. i S. M., nakon čega su sprovedeni u prostorije mrtvačnice u sklopu toga Doma zdravlja a potom, istog dana, u noćnim satima, većina ovih zatočenika pojedinačno su izvođeni u hodnik „dispanzera“ među kojima su bili: J. M., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., M. M., F. A., A. A. i S. M., kada su od strane pripadnika voda obezbjeđenja spomenutog objekta, bili izloženi teškom fizičkom zlostavljanju u kojem je

učestvovao i optuženi Dautović Sakib, tukući ih nogama, šakama, drvenim letvama po svim dijelovima tijela kojom prilikom su oštećeni zadobili **tjelesne** povrede po cijelom tijelu a zatočenik J. M. i prijelom podlaktice jedne ruke da bi, nakon svega, oštećeni bili vraćani u prostorije mrtvačnice koja je bila bez vode, svjetlosti, puna vlage, bez svježeg zraka odnosno bilo kakvih uvjeta za boravak, usljed čega su spomenuta oštećena lica trpila teške tjelesne bolove u naredna tri dana, kada su vraćeni u logor „D.“.

2. Dana 08.08.1994. godine iz logora „D.“, općina V. K. odveo petnaest zatočenika-civila na prisilni rad u reon „S. G.“ u V. K., te nakon što su došli na spomenuto „odredište“, ovima naredio da čiste – krče ovaj teren od korova ne dajući im da jedu niti da piju vodu, tukući ih nogama na kojima je imao vojničke čizme, šakama, kundakom puške, pa je usljed toga, devet zatočenika zadobilo tjelesne povrede zbog kojih su trpili teške bolove, među kojima su bili E. K., E. H., Ć. N., M. K., Ć. S., I. A., H. S., H. H. i H. H. 2., dok je zatočenik E. R. zbog ovakvoga postupanja optuženog, a nakon što ga je optuženi udario kundakom puške u predio glave, pao u stanje bez svijesti i istoga dana oko 22,00 sati, umro.

Dakle, kao pripadnik vojske tzv. Autonomne pokrajine „Zapadna Bosna“, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata u R BiH, vršio mučenja i nečovječna postupanja te nanosio velike patnje i povrede tjelesnog integriteta i zdravlja zatočenim civilima usljed čega je kod jednog zatočenika nastupila smrt.

Čime je počinio krivično djelo - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, pa se primjenom istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba člana 41. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije,

O S U D U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 6 (šest) godina i 6 (šest) mjeseci

Temeljem člana 50. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom Dautović Sakibu se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 25.04.2007. godine do 22. 05. 2012. godine.

Na osnovu odredbe iz člana 202. stav 4. ZKP F BiH optuženi se oslobađa plaćanja troškova ovog krivičnog postupka i paušala te isti padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda.

Temeljem člana 212. stav 3. ZKP F BiH oštećeni te porodica E. R. se sa svojim imovinsko-pravnim zahtjevima upućuju na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo USK-a je optužnicom broj T01 0 KTRZ 0003586 02 od 15.05.2012. godine, izmijenjenom na glavnom pretresu, optužilo Dautović Sakiba zv. „Daut“ sin Z. da je u vremenu i na način činjenično opisan u dispozitivu izmijenjene optužnice počinio krivično

djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ.

Presudom ovog suda broj 01 0 K 006240 12 K od dana 21.05.2012. godine optuženi Dautović Sakib oglašen je krivim za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Istom presudom odlučeno je da troškovi krivičnog postupka temeljem člana 202. stav 4. padaju na teret budžetskih sredstava a oštećeni te porodica E. R. se sa svojim imovinsko-pravnim zahtjevima upućuje na parnični postupak.

Rješenjem Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 006240 12 Kž 6 od 23.05.2013. godine djelomično je uvažena žalba braniteljice optuženog pa je presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 006240 12 K od dana 21.05.2012. godine ukinuta i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na glavnom pretresu, u ponovnom postupku, optuženi Dautović Sakib je dao iskaz u svojstvu svjedoka te negirao krivično pravne radnje koje mu se stavljaju na teret tvrdeći da je došlo do zamjene identiteta jer su se druge osobe predstavljale kao on .

Kantonalni tužilac Kantonalnog tužilaštva USK-a je do okončanja glavnog pretresa ostao kod optužnice koju je, kao što je već navedeno precizirao prema utvrđenom činjeničnom stanju, navodeći u završnoj riječi da je dokazano da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret u vrijeme i na način kako je to navedeno u preciziranoj optužnici, pa je predložio da se optuženi oglasi krivim i kazni u skladu sa zakonom.

Odbrana optuženog Dautović Sakiba je u toku cijelog postupka negirala da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se podnesenom optužnicom stavlja na teret tvrdeći da tužilaštvo provedenim dokazima nije dokazalo radnje optuženog te da u inkriminisano vrijeme optuženi nije mogao počinuti radnje navedene u optužnici jer se nije nalazio na mjestu događaja. Predložila je da se optuženi primjenom načela „in dubio pro reo“ oslobodi optužbe.

Na pretresu održanom u ponovnom postupku pred ovim sudom, na osnovu odredbe člana 331. a) stav 4. prihvaćeni su dokazi **optužbe** izvedeni na ranijem glavnom pretresu pa su pročitani iskazi svjedoka: Ć. D., K. M., H. E. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 28.02.2012. godine, iskazi D. I., Š. Z. i vještaka Rakočević Miroslava sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 29.02.2012. godine, iskazi H. Š., B. Dž., R. E., F. A., M. H., M. M., J. M. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 26.03.2012. godine, iskazi H. E., A. Z. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 27.03.2012. godine, iskazi E. K., I. A., H. S., M. K., L. H., Ć. N., Ć. S. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 28.03.2012. godine, iskazi H. E., H. S., K. M., S. Ć, K. I., G. H. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 24.04.2012. godine, iskazi D. S., Dž. H. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 25.04.2012. godine, dok svjedok V. I. nije saslušan iz razloga što je kantonalni tužilac odustao od prijedloga za saslušanje navedenog svjedoka a prihvaćeni su i pročitani materijalni dokazi optužbe izvedeni na glavnom pretresu i to: izvod iz MKU za Dž. H. od 01.12.2011. godine i original zapisnik o saslušanju svjedoka sastavljen dana 05.11.2002. godine kod istražnog sudije Kantonalnog suda u Bihaću, zapisnik o saslušanju svjedoka J. M. koji je dao pred Kantonalnim tužilaštvom USK-a dana 26.11.2002., zapisnik o saslušanju svjedoka Ć. S. koji je dao pred Kantonalnim tužilaštvom USK-a, putni list Ambasade BiH u N. za optuženog Dautović Sakiba od 13.11.2011.godine, izvod iz matične knjige za optuženog Dautović Sakiba od 07.12.2011.godine, uvjerenje o državljanstvu za optuženog Dautović Sakiba izdan

od strane Općine V. K., akt Međunarodnog komiteta Crvenog križa broj 0620W od 20.06.1994. godine, fotodokumentacija od dana 06.05.1998. godine i crtež lica mjesta mrtvačnice – Dispanzer od dana 04.05.1998. godine sačinjen po KMUP Bihać, akt Općinskog suda u V. K. br. Kri-295/94, akt međunarodnog crvenog križa u ovjerenoj fotokopiji koji je upućen na ruke tadašnjeg ministara odbrane i policije S., nalaz i mišljenje sačinjen po doktoru S. D. na ime J. M., akt Doma zdravlja V. K. sačinjen po doktoru D. S., , akt Doma zdravlja V. K. izvještaj o pacijentu E. R. te medicinska dokumentacija Doma zdravlja V. K. broj 298/2001 na ime E. R., izvještaj o obdukciji mrtvog tijela E. R. sačinjen po doktoru R. M., zapisnik o izvršenoj ekshumaciji i obdukciji mrtvog tijela E. R. sačinjen po Sektoru krim. policije Bihać, izvod iz Matične knjige umrlih na ime E. R., fotodokumentacija /uključujući i novosačinjenu fotodokumentaciju/ i crtež lica mjesta ekshumacije i obdukcije mrtvog tijela E. R., izvod iz medicinske dokumentacije za J. M. fotokopija, nalaz i mišljenje za J. M. od 18.7.1997. godine u fotokopiji, izvod iz kaznene evidencije za optuženog Dautović Sakiba.

Također su prihvaćeni dokazi **odbrane** izvedeni na glavnom pretresu dana 21.05.2012. godine pa su pročitani materijalni dokazi: dopis oštećenog A. A. vezano za tačku 1. na spis broj Ki-2/02-RZ od 12.02.2003. godine, zapisnik CSB policije Bihać broj 14/02-/96 od 29.05.1996.godine o saslušanju G. H., zapisnik o saslušanju svjedoka A. F. od 05.02.2008. godine u predmetu broj K- i 0-190/07 u predmetu protiv optuženih Z. i I. J., zapisnik od 13.11.2001. godine Županijskog suda u Karlovcu broj K-6/01-73 u predmetu koji je vođen protiv F. A.-izjava sa glavnog pretresa svjedoka M. M., zapisnik Agencije za istraživanje i dokumentaciju Sektora AID Bihać broj 02-122/96 od 08.06.1996. godine-izjava M. M., izjava M. M. broj predmeta Ki-0-90/07 od 06.02.1998. godine u predmetu koji je vođen protiv Z. i I. J. pred Županijskim sudom u Rijeci, zapisnik o saslušanju svjedoka M. M. u predmetu Ki-10/94-RZ od 18.06.1996. godine Višeg suda u Bihaću u krivičnom predmetu protiv F. A., zapisnik o saslušanju svjedoka H. Š. u predmetu Ki-137/97 Kantonalnog suda u Sarajevu od 23.06.1997. godine, zapisnik Agencije za istraživanje i dokumentovanje Sektora AID broj 08-74/96 od 30.05.1996.godine o saslušanju H. Š., knjiga „D. svjedok optužbe“ koju je napisao Č. K. u kojoj se nalaze izjave M. K., Dž. H., E. K., H. S., novinski članci svjedoka F. A. gdje se pominje priprema za suđenje Z. i I. J., medicinska dokumentacija za optuženog Dautović Sakiba gdje je praćeno njegovo zdravstveno stanje u ekstradicionom pritvoru u N. te medicinska dokumentacija iz 1994. i 1995. godine za optuženog Dautović Sakiba, uputnica od 23.02.1993.godine rendgenski snimak gdje se konstatuje ranjavanje optuženog i dokument pregled nakon tog ranjavanja od 08.03.1993. godine odnosno rendgenski nalaz i mišljenje i te je pročitana iskaz svjedoka K. /O./ F. sa zapisnika o glavnom pretresu ovog suda od 21.05.2012. godine.

Osim toga na pretresu održanom u ponovnom postupku, na prijedlog braniteljice optuženog , optuženi je dao iskaz u svojstvu svjedoka, ispitan je svjedok L. S., vještak sudske medicine dr. Cihlarž Zdenko iz Tuzle te su dodatno ispitan svjedoci optužbe Š. Z. i F. A. i uloženi nalaz mišljenje vještaka Cihlarž Zdenka od dana 29.01.2015. godine . Na ovom pretresu na prijedlog optužbe ispitan je svjedok S. E. te je tužilac u spis kao dokaze uložio Odluku o proglašenju ratnog stanja “Sl.list RBiH“, broj:7/92/, Odluku o ukidanju ratnog stanja “Sl.list RBiH“, broj: 50/95/, Proglas F. A. stanovništvu zapadne Bosne od 22.09.1993 godine, fotodokumentaciju o ekshumaciji i obdukciji skeletiranog tijela E. R. broj 41/07 sačinjenu od strane MUP USK dana 16.02.2015 godine, presudu Županijskog suda u Karlovcu broj K-6/01-152 od 31.05.2002 , presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj i Kž 299/03-9 od 30.03.2004 godine i broj III Kž 2/04-11 od 08.02.2005 godine.

U toku pretresa sud je odbio prijedlog braniteljice optuženog da se izvrši djelimična rekonstrukcija događaja na S. G. iz razloga što je provedenim dokazima na nespornan način utvrđeno da je E. R. nakon zadobijenog udarca pao a činjenica da li je pao u provaliju ili ne je potpuno irelevantna za utvrđivanje smrti E. R.. Osim toga, činjenica da je pao „u provaliju“, izmijenjenom optužnicom se optuženom nije ni stavila na teret. Isto tako rekonstrukcija događaja ne bi dovela do utvrđivanja drugačijeg činjeničnog stanja jer iskazi svjedoka-oštećenih nisu različiti u pogledu radnji optuženog u odnosu na iskaz optuženog.

Ocjenom preuzetih i neposredno izvedenih dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi sud je utvrdio činjenično stanje kao u izreci ove presude.

Najprije, ovaj sud nalazi da je u toku postupka nesporno utvrđeno da je u vrijeme koje je u optužnici označeno kao vrijeme izvršenja krivičnog djela / 18.06.1994. i 08.08.1994./ u Bosni i Hercegovini bili proglašeno ratnje stanje i postojao oružani sukob između Armije R BiH i pripadnika Narodne odbrane „Autonomne pokrajine zapadna Bosna“ (APZB) . Ova činjenica utvrđena je materijalnim dokazima i to Odlukom o proglašenju ratnog stanja (“Sl.list R BiH“, broj:7/92) i Odlukom o ukidanju ratnog stanja (“Sl.list R BiH“, broj: 50/95) te Proglasom F. A. stanovništvu zapadne Bosne od 22.09.1993 godine. Naime, opće poznata je činjenica da u kritično vrijeme postoji Republika Bosna i Hercegovina priznata po međunarodnoj zajednici koja je u to vrijeme članica UN-a i ima svoju teritoriju, svoje organe vlasti izabrane temeljem Ustava i zakona. Suprotno odredbama Ustava i zakona proglašena je „Autonomna pokrajina zapadna Bosna“ (APZB) čijim proglašenjem dolazi do narušavanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta R BiH a čije osnivanje predstavlja odcjepljenje pokrajine APZB od države u kojoj se nalazi i tzv. APZB preuzima upravo one poslove koji jednu državu čine suverenom kao što su poslovi odbrane, policije itd. Po proglašenju APZB-a dolazi do oružanih sukoba između Armije BiH kao regularne vojske Republike Bosne i Hercegovine i formirane Narodne odbrane APZB-a koja se sukubljava sa regularnom vojskom, odnosno Armijom R BiH.

Činjenica postojanja oružanog sukoba između Armije R BiH i pripadnika Narodne odbrane „Autonomne pokrajine zapadna Bosna“ (APZB) u inkriminisano vrijeme proizilazi iz iskaza svjedoka ispitanih na glavnom pretresu. Tako svjedok optužbe Š. Z. , koji je bio pripadnik jedinice za obezbjeđenje ličnosti i objekata (OBL) koja je bila pri Ministarstvu odbrane APZB u svom iskazu navodi da je te 1994. godine, u vrijeme kada se je inkrimisani događaj desio, područje V. K. bilo pod kontrolom Narodne odbrane tzv. APZB, da su oni koji su odbili pridružiti se istoj bili privođeni i zatvarani najčešće u logor D., da su odvođeni na prisilne radove te da se vodio oružani sukob između Armije BiH i Narodne odbrane APZB a linije razgraničenja su bile na J., S. i T.. Svjedok F. A. u svom iskazu navodi da je 11.10.1993. godine proglašena „Autonomna pokrajina Zapadna Bosna“, da je formirana Narodna odbrana APZB a oni koji su odbili pridružiti se istoj bili su privođeni i zatvarani najčešće u logor D., da je F. A. digao oružanu pobunu protiv 5. Korpusa i države Bosne i Hercegovine, da su se vodili oružani sukobi između Armije BiH i Narodne odbrane APZB a da su linije razgraničenja bile na J. i kod P.. Svjedoci H. Š., M. M., M. H., R. E., Č. N., H. S., I. A., M. K. i G. H. su svojim iskazima potvrdili da su tokom oružanog sukoba i rata između Armije BiH i pripadnika Narodne odbrane APZB nekoliko puta lišavani slobode te odvođeni u logor D. a lišavani su slobode od strane policije APZB, vojne policije i OBL-a jer se nisu htjeli priključiti APZB-u u njihovoj borbi protiv Armije BiH kao regularne vojske Republike Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedene dokaze kako subjektivne tako i objektivne prirode, sud je na nedvojben način zaključio da je krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret izvršeno za vrijeme rata u BiH i oružanog sukoba između Armije BiH i pripadnika Narodne odbrane „Autonomne pokrajine zapadna Bosna“ (APZB).

U toku postupka je utvrđeno da je Dautović Sakib u kritično vrijeme bio pripadnik Vojske „Autonomne pokrajine zapadna Bosna“ (APZB) i to pripadnik OBL-a /jedinice za obezbjeđenje ličnosti i objekata u sastavu Ministarstva odbrane i policije u u toj vojsci/, u čijem sastavu je jedno vrijeme bio i vođa interventne grupe. Ovu činjenicu sud je utvrdio na osnovu saglasnih iskaza svjedoka Ć. D., H. E., D. I., H. S. i Š. Z.. Svi oni su u svojim iskazima naveli da je optuženi Dautović Sakib bio zajedno sa njima pripadnik jedinice za obezbjeđenje lica i objekata (OBL) čiji je osnovni zadatak bio obezbjeđenje ljudi i objekata koja su bila od strateškog značaja za Općinu V. K. te dispanzera gdje su se nalazila sva resorna ministarstva i predsjednik vlade F. A. . Svjedok Š. Z., koji je bio pretpostavljeni optuženom Dautović Sakibu, još je naveo da je optuženi jedno vrijeme bio i vođa jedne od interventnih grupa u kom sastavu je bio i M. S. ali se nije mogao izjasniti u kojem periodu je to bilo. Po ocjeni suda, vjerodostojnost iskaza svjedoka Š. Z. da je optuženi bio jedno vrijeme komandir jedne od interventnih grupa , ne dovodi u pitanje prigovor odbrane da optuženi to nikada nije bio s obzirom da je jedino svjedok Š. Z. mogao znati ustrojstvo i način rada interventnih grupa kojima je komandovao pa je tako objasnio da su bile četiri grupe koje su se sastojale od po četiri čovjeka a da su se vođe tih grupa mijenjale pa je jedno vrijeme i optuženi bio vođa te grupe. Osim toga, sud nije stekao uvjerenje da ovaj svjedok imao posebne razloge da neosnovano tereti optuženog niti da je razlog tome što je, po navodima odbrane i protiv ovog svjedoka navodno vođena istraga u ovom predmetu .

Ovaj sud nalazi nespornim da su svi oštećeni bili civili, nisu bili naoružani prilikom odvođenja u logor, dispanzer i na radnu obavezu na S. G., da nisu direktno učestvovali u neprijateljstvima, odnosno nisu uzeli učešće u oružanoj borbi a čega je optuženi bio svjestan. Ovu činjenicu sud je utvrdio na osnovu saglasnih iskaza svih saslušanih svjedoka-oštećenih. Svi oni su svojim svjedočenjem potvrdili da u inkrimisano vrijeme nisu bili pripadnici niti Armije Bosne i Hercegovine niti pripadnici Narodne odbrane „Autonomne pokrajine Zapadna Bosna“ (APZB) i nisu direktno učestvovali u neprijateljstvima i oružanoj borbi a da su zbog nepodržavanja ideje APZB odvođeni su u logore i na prisilni rad. Prigovor odbrane da F. A. nije imao status civila jer je u svom iskazu naveo da je on za 5. Korpus radio na prikupljanju i nabavci naoružanja te da mu je priznat status učesnika u ratu, sud nije prihvatio iz razloga što prema odredbi člana 3. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine status zaštićene osobe imaju između ostalih i pripadnici oružanih snaga koji su položili oružje ili osobe onesposobljene za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili slično. Svi oštećeni kao i F. A. su osobe koje su lišene slobode, sprovedene u logor D. gdje su bile pod kontrolom policije, vojne policije, stražara ili drugih pripadnika Vojske Autonomne Pokrajine „Zapadna Bosna“.

S obzirom na takav status oštećenih , oni su uživali zaštitu u skladu sa navedenom Ženevskom konvencijom.

Optužba je u odnosu na činjenične navode iz **prve tačke** optužnice provela dokaz saslušanjem svjedoka: D. I., Š. Z., Ć. D., K. M., B. Dž., F. A., H. Š., M. M., M. H., R. E., A. Z., H. E., S. Ć., te svjedoka D. dr. S.. Počitala je iskaz oštećenih J. M. i Dž. H. i medicinsku dokumentaciju na ime J. M..

Da su zatočeni civili, oštećeni J. M., M. H., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., Č. K., M. M., F. A., A. A., D. H. i S. M., sprovedeni iz logora D. u prostorije mrtvačnice /Dispanzera/ u sklopu Doma zdravlja od strane optuženog Dautović Sakiba, M. S. i još nekih pripadnika voda, te da je većina privedenih civila u navedenom dispanzeru pretrpjela teško fizičko zlostavljanje, odnosno inkriminisane radnje koje su poblizje opisane u izreci prve tačke presude, u čemu je učestvovao optuženi Dautović Sakib, sud je bez ikakve dvojbe utvrdio prvenstveno iz iskaza oštećenih koji su potkrijepljeni iskazima drugih navedenih svjedoka optužbe kao i materijalnim dokazima u pogledu zadobivenih povreda oštećenog J. M..

Svjedok-oštećeni F. A. je u svom iskazu naveo je APZB formirana 30.10.1993. godine, da je on tada boravio u V. K., da nije htio da potpiše inicijativu F. A. za formiranje APZB zbog čega je lišavan slobode 10-tak puta te bio zatvaran u logore R. Z. i D.. U logoru D. je proveo oko dva mjeseca a nakon 7-8 dana boravka u logoru došao je optuženi Dautović Sakib kojeg od ranije nije poznao ali su mu njegovo ime rekli ostali logoraši logora D.. Bio je uniformisan i naoružan automatskom puškom kao i još pet pripadnika OBL-a koji su sa njim došli. Nakon prozivanja , njih dvanaest logoraša su vezali liscama po dvojicu i stavili u vozilo . On je bio vezan sa D. H.. Nakon toga su ih odvezli u Dispanzer i smjestili u prostoriju mrtvačnice, veličine četiri puta četiri koja je bila bez prozora i svjetlosti. Iz te prostorije su ih jednog po jednog izvodili i tukli. Prvog su izveli M. M. a nakon izvođenja čuli su se uzvici i jauci. Kad su ga vratili u mrtvačnicu nije mogao hodati, pao je a M. H. mu je izvadio jezik da se ne bi ugušio. Nadalje je naveo da je on izveden peti ili šesti i da je izlaskom iz mrtvačnice vidio njih desetak među kojima je bio i optuženi, imali su u rukama neke palice, počeli su ga tući s tim palicama u čemu se najviše isticao optuženi Dautović Sakib i M. S. zvani C. /pored njih dvojice tu su bili još Č., G., R., Š./ Kad su ga vratili u mrtvačnicu prozvali su A. A. koji je kroz plač rekao „ ja sam maloprije bio“, da bi potom ponovo njega izveli i nastavili ga tući i maltretirati a prestali su tek kada je naišao L. S.. U mrtvačnici su proveli slijedećih četiri-pet noći, hranu su im donijeli drugi ili treći dan. Naveo je da je povraćao i mokrio krv, da su ostali logoraši bili unakaženi, da M. M. nije mogao ni prepoznati, A. A. u je bila slomljena ruka, J. M. je bilo slomljeno rebro i ruka, a najgore je prošao S. /svjedok ne zna ime/ koji je nakon dva-tri mjeseca i podlegao uslijed zadobivenih povreda.

Oštećeni Dž. H. čiji je iskaz iz istrage pročitao jer je u međuvremenu umro, između ostalog je naveo da je prije formiranja APZB-a bio potpredsjednik Izvršnog odbora Skupštine u V. K. i član Izvršnog odbora stranke SDA a odmah po proglašenju APZB-a zabranjen mu je odlazak na posao tako da je boravio u M. K.. Naveo je da optuženog Dautović Sakiba poznaje jer je s njim radio prije rata u A. a optuženi mu je poznat i po tome što ga je jedne prilike, prije kritičnog događaja, zajedno sa P. M. i D., kojem ne zna ime, privodio u Dispanzer gdje je zadržan tri dana a nakon toga odveden u gradski zatvor gdje je proveo narednih trideset dana.

U vezi sa kritičnim događajem naveo je da su u junu 1994 godine po njega kući ponovo došli Dautović Sakib, P. M. i D. i odveli ga u logor D., da bi ga jedne noći sa još jedanaest ljudi izveli, vezali liscama po dvoje i odveli u Dispanzer gdje su ih smjestili u mrtvačnicu u kojoj nije bilo ni svjetla, ni zraka, prostorija je bila prekrivena vodom od fekalija koja je kapala od sifona. Sa njim zajedno tu su dovedeni H. Š., A. A., J. M. zv. D., B. Dž., Č. K., F. A., S. M. ili M., R. E., M. M., M. H., D. H.. Prvu noć boravka u mrtvačnici u Dispanzeru nisu ih maltretirali, a drugu noć na vratima se pojavila osoba koju je poznao po nadimku C. a kasnije je saznao da je toj osobi ime M. S. i počeo je prozivati. Prvo je izašao M. M., ubrzo su se čuli jauci i galama, vraćen je pretučen i samo bačen nazad u prostoriju, zatim su počeli izlaziti i ostali, njih ukupno osam, dok četvorica njih nisu maltretirana tu noć. J. M. je imao prelom ruke kao i A. A. a S. M. je također imao nešto slomljeno. On je posljednji izašao i

počela je tuča u kojoj su se najviše isticali Dautović Sakib i M. S. zvani C.. Ubrzo se čulo repetiranje puške , neko ga je podigao i vratio nazad u mrtvačnicu a R. E. mu je rekao da je to bio S. L.. Zbog problema sa bubrezima nekoliko puta je tražio da ide doktoru a onda ga je na kraju, doktoru odveo H. S. i optuženi Dautović Sakib koji mu je cijelo vrijeme prijetio da će „platiti“ navodno zbog neke nepravde koju mu je učinio dok su radili u A.. Nadalje je u svom iskazu naveo da je optuženi Dautović Sakib bio F. čovjek za tuču ljudi u logoru, vođenje ljudi na prisilan rad na S. G. gdje su radili najteže fizičke poslove i gdje su maltretirani, da je posebno bio surov prema ljudima s kojima je radio i prema roditeljima čija su djeca bili pripadnici 5. Korpusa te da je na S. G., uslijed njegovog fizičkog maltretiranja podlegao E. R..

Vjerodostojnost iskaza svjedoka-oštećenih F. A. i Dž. H. o bitnim činjenicama, svojim iskazima su potvrdili i svjedoci-oštećeni M. M. i H. Š.. Tako je svjedok M. M. potvrdio da je u logor D. po njega i druge logoraše, njih ukupno dvanaest , među kojima su bili M. J., Š. H., E. R., M. H., M. S., došla grupa uniformisanih i naoružanih ljudi koji su ih zajedno sa Č. B., upravnikom logora, prozvali a zatim ih lisicama vezali po dvojicu i u dvije ture kombijem prebacili u Dispanzer gdje su ih smjestili u jednu prostoriju bez svjetlosti. Potvrdio je da su ih nakon dolaska u Dispanzer i smještaja u navedenu prostoriju počeli prozivati jednog po jednog . Sjeća se da je bila noć, da su njega prvog izveli i počeli tući sa svih strana a tuča je trajala oko 15-20 minuta. Od silnih zadobivenih udaraca nekoliko puta je pao u nesvijest, nakon čega su ga polijevali vodom a kada bi se probudio pitali bi ga „čija je ovo zemlja“, da bi ga nakon tuče vratili u prostoriju sa ostalima i izvodili druge. Nakon dolaska L. S. prestali su ih tući i maltretirati. Ovaj svjedok-oštećeni je naveo da ne zna ko je po njim u logor D. došao jer nije smio u njih gledati ali je potvrdio da ga je između ostalih u dispanzeru tukao i optuženi Dautović Sakib kojeg je poznao od ranije jer su zajedno radili u p. i. Naveo je da ga je prepoznao po glasu i obrisu tijela a tu činjenicu mu je potvrdio i Č. M. poslije rata, kada mu je uz kafu, priznao da je i sam učestvovao u njegovom premlaćivanju zajedno sa Dautović Sakibom, M. S. zvanim C. te još jednim momkom iz B. čijeg se imena nije mogao sjetiti.

Svjedok-oštećeni H. Š. je u svom iskazu naveo da su u logor D. po njega i druge logoraše /ukupno dvanaest/ Dž. H., B. Dž., F. A., R. E., adv. A. A., adv.M. H. i druge, došli optuženi Dautović Sakib i M. S.. Optuženog je od ranije znao jer mu je za vrijeme boravka u logoru D. nekoliko puta donosio pozive za radnu obavezu. Njegovo ime i ime M. S. saznao je od ostalih logoraša logora D.. Bili su uniformisani i nosili automatske puške. Razlog njihovog odvođenja iz logora je bio taj što su oni u to vrijeme bili uticajni i viđeniji ljudi koji se nisu htjeli priključiti APZB . On je bio zamjenik A. F.. Potvrdio je također da su ih vezali po dvojicu lisicama i u dvije ture, kombijem u kojem je bio optuženi Dautović Sakib, prebacili u Dispanzer gdje su ih smjestili u jednu prostoriju dimenzija tri sa tri metra, bez prozora i svjetlosti, sa jednim otvorom za ventilaciju. Dalje je potvrdio da su nakon dolaska u Dispanzer i smještaja u navedenu prostoriju počeli prozivati jednog po jednog, navodno da ko nije dao izjavu da izađe. Sjeća se da je bila noć jer je vidio upaljeno svjetlo na spratu iznad prostorije u kojoj su se nalazili. Nakon što su ih izveli , čuli su se tupi udarci i jauci. Primijetio je da je A. A. bila slomljena ruka kao i J. M., dok su Dž. H. i M. M. ostali ležati jer od udaraca nisu mogli ustati. Njega su izveli preposljednjeg a kada je izašao vidio je njih deset, po pet sa svake strane a u rukama su držali neke letve i držala. Morao je proći između njih, kroz „špalir“. Primijetio je i razvučeni konopac koji je bio postavljen u hodniku gdje su tučeni, koji je služio tako da kad zatvorenici, logoraši zapnu i pokleknu , upadnu u navedeni „špalir“ i tad je otpočinjala tuča i maltretiranje. Jedino on i Dž. H. nisu zapeli za konopac a svi ostali jesu. Tvrdio je da je prilikom njihovog maltretiranja bio prisutan optuženi Dautović Sakib jer ga je prepoznao po glasu te da je po dolasku L. S., koji je također bio pripadnik OBL-a , maltretiranje prestalo.

Svjedok-oštećeni B. Dž. je također izjavio da je u logor D. po njega i druge logoraše /ukupno dvanaest/ došao optuženi Dautović Sakib sa drugima. Optuženog nije poznao prije rata ali ga je prvi put upoznao kada je dolazio u njegov stan radi privođenja 1993. godine, odmah po proglašenju Autonomije. Isti je nosio maskirnu uniformu i automatsku pušku, vezali su ih po dvojicu stavili u kombi i odveli u Dispanzer, gdje su ih smjestili u jednu prostoriju dimenzija tri sa tri metra bez prozora i svjetlosti gdje su proveli četiri dana i pet noći i ponovo su vraćeni u logor D.. Dalje je potvrdio da je nakon dolaska u Dispanzer i smještaja u navedenu prostoriju počelo maltretiranje. Izvodili su ih jednog po jednog a u rukama su držali neke letve i držala. A. A. je bila slomljena ruka kao i J. M., Dž. H. je povraćao krv. Navodi da su njega dva puta izvodili, da mu je prilikom tuče optuženi Dautović Sakib rekao „ovaj neće izdržati još 5 minuta“, da bi po dolasku S. L. maltretiranje prestalo.

Iz iskaza svjedoka oštećenog J. M. koji je dao pred Kantonalnim tužilaštvom USK-a, jer je u međuvremenu umro a koji je na glavnom pretresu pročitano proizilazi da je on bio protivnik politike i ideje APZB iz kojih razloga je privođen i na kraju završio u logoru D.. Što se tiče dešavanja u Dispanzeru naveo je da je u logor D. po njega i druge logoraše (sve ih poznaje - R. E., F. A., A. A., B. Dž., Dž. H., Č. K., M. H., D. H., S. M., M. M. i H. Š.) došao optuženi Dautović Sakib kojeg je lično poznao i prije rata i kojem je pomagao u tom periodu jer je bio siromah, a optuženi ga je i od milja prozvao „D.“. Vezali su ih po dvojicu liscama i u dvije ture kombijem prebacili u Dispanzer gdje su ih smjestili u jednu prostoriju, mrtvačnicu, bez prozora i svjetlosti sa jednim otvorom za ventilaciju gdje se je nalazilo nekoliko stolica te se tu proveli četiri dana i ponovo su vraćeni u logor D.. Potvrdio je da su nakon dolaska u Dispanzer i smještaja u navedenu prostoriju počeli prozivati jednog po jednog i da je tada otpočela tučnjava. Kada je on izašao iz prostorije u hodnik, primijetio je otprilike po pet policajaca sa svake strane, u rukama su držali neke letve i držala, te je morao proći između njih, nije ih prepoznao jer je bio polumrak. Od zadobivenih udaraca je gubio svijest i imao polomljenu desnu ruku na dva mjesta i polomljena dva rebra.

Svjedok M. H. koji je također zbog protivljenja proglašenju Autonomije nekoliko puta lišavan slobode i na kraju odveden u logor D. potvrdio je da je kritičnog dana u logor D. ušla grupa naoružanih ljudi koje nije poznao, počeli su prozivati a nakon što su njega prozvali vezali su ga zajedno sa B. Dž., podijeli su ih u dvije grupe po šest i tako ih i stavili u kombi i odvezli u Dispanzer. U Dispanzeru su smješteni u jednu prostoriju 3x3 metra bez prozora i svjetlosti. Drugi dan boravka u Dispanzeru počelo je maltretiranje i tuča u hodniku Dispanzera. Prvi je izašao M. M., čuli su se tupi udarci i jauci, sjeća se da je u J. M. bila slomljena ruka. On nije bio tučen te prilike. Naveo je da nije poznao optuženog Dautović Sakiba, ali da ga je u tih nekoliko dana provedenih u Dispanzeru vidio jednom ili dva puta.

Svjedok-oštećeni R. E. je naveo da je rat dočekao u V. K. gdje je bio pripadnik TO BiH, da je proglašenje Autonomije dočekao kao civil jer se je uspio demobilisati. S obzirom da nije bio pristalica Autonomije nekoliko puta je zatvaran te je konačno u šestom mjesecu 1994. godine završio u logoru D.. Što se tiče dešavanja u Dispanzeru izjavio je da je kritične prilike u logor D. ušla grupa naoružanih ljudi u maskirnim uniformama i počeli prozivati (ukupno 12 logoraša M. M., M. J., H. D., H. Dž., B. Dž., F. A., Č. K. itd.). Nakon što su njega prozvali vezali su ga zajedno sa M. M., podijeli su ih u dvije grupe po šest i tako ih i stavili u kombi i odvezli u Dispanzer. Svjedok izjavljuje da nije od ranije poznao optuženog Dautović Sakiba ali je od ostalih logoraša logora D. i onih koji su zajedno s njim odvedeni u Dispanzer čuo da se radi o Dautović Sakibu za kojeg je prvi put saznao prilikom dolaska u logor D. kada mu je po izlasku iz autobusa prišao, udario ga i opsovao mu a onda su mu drugi logoraši rekli

da se radi o Dautović Sakibu . Njegovo ime je upamtio još po jednom događaju a to je kopanje rovova na S. G. gdje je smrtno stradao E. R. i tada je spominjan optuženi Dautović Sakib. Kada su došli Dispanzer smjestili su ih u jednu prostoriju 3x3 bez prozora sa jednim otvorom za ventilaciju gdje je prepoznao jednog od čuvara G. E. s kojim je bio zajedno u policiji, koji ih je cijelo vrijeme provocirao da bi nakon određenog vremena počela prozivka jedan po jedan „ko nije dao izjavu da izađe“, sjeća se da je bila noć. Nakon izlaska iz prostorije čuli su se tupi udarci i jauci i kako su kojeg zatvorenika, logoraša vraćali izlazio je slijedeći, on je bio peti ili šesti i bio odlučan da podnese batine. Izlaskom u hodnik gdje su bila prigušena svjetla dvojica su ga gurala, sa strane su bila dva reda ne zna koliko ljudi, u rukama su držali neke letve i držala, primijetio je neki kabl koji je podigao i prošao ispod njega i krenuo kroz „špalir“. Nakon što je jednom prošao kroz „špalir“ neko je povikao kako se zoveš, i nakon što je svjedok rekao svoje ime neko je iza njega viknuo „greška, vraćaj nazad“. Vraćajući se ponovo je prepoznao glas G. E. ali ne može tvrditi da je vidio i optuženog Dautović Sakiba. Tu noć je pored njega tučen M. M., J. M. kojem je glava i ruka bila krvava, Dž. H. koji je povraćao, F. A. koji je dva puta izvođen, zatim A. A., B. Dž. je padao u nesvijest i takav ostajao 5-6 sati a nakon dolaska L. S. maltretiranje je prestalo.

Određena posredna saznanja o dovođenju civila iz logora D. u Dispanzer i njihovom fizičkom maltretiranju imali su i u svojim iskazima govorili svjedoci Ć. D., K. M., D. I., Š. Z., A. Z., S. Ć. i H. E.

Svjedok D. I. je u kritično vrijeme bio pripadnik jedinice za obezbjeđenje lica i objekata (OBL), poznavao je optuženog Dautović Sakiba koji je također bio pripadnik iste jedinice a vezano za kritični događaj mu je poznato to što je on po dolasku u Dispanzer susreo S. L. koji mu je saopštio da su neki civili dovedeni i da su maltretirani, tačnije tučeni te je on tada skupa sa S. L. sišao niz stepenice u hodnik Dispanzera gdje je zatekao trojicu civila od kojih je dobro poznavao R. E., zatim D. H. zv. H. a sa njima je bio njemu također poznata osoba profesor B. Dž.. Pošto je R. E. jako dobro poznavao, faktički bili su prijatelji jer su godinama zajedno trenirali karate u razgovoru s njim, E. mu je rekao da ih je iz D. doveo optuženi Dautović Sakib kojeg on tada tu nije vidio.

Svjedok Š. Z., koji je bio komandant jedinice OBL je u svom iskazu naveo da je od L. S. zvanog S. kao jednog od komandira interventnih grupa u sastavu njegove jedinice saznao da je iz logora D. privedeno 12 /dvanaest/ civila kako bi radili u dispanzeru zajedno sa pripadnicima civilne zaštite, da su u dispanzeru proveli oko 4-5 dana te da je bilo i maltretiranja navedenih civila ali tom prilikom mu nije spominjao imena lica koja su učestvovala u njihovom maltretiranju. Od L. S. je saznao da je privođenje i odvođenje civila izvršio optuženi Dautović Sakib. Naveo je da je u razgovoru sa optuženim Dautović Sakibom a vezano za dovođenje tih civila saznao da je optuženi dobio nalog iz dežurne službe policijske stanice V. K., da se javi u logor D. odakle je sa svojom interventnom grupom trebao privesti 12 civila.

Svjedoci Ć. D. i K. M. su saglasno izjavili da nisu ništa vidjeli ali da su čuli da je bilo odvođenja civila u Dispanzer i njihovog maltretiranja s tim da je svjedok Ć. D. dodao da je čuo da je optuženi Dautović Sakib tukao neke ljude.

Saslušani svjedoci A. Z. ,S. Ć. i S. Ć. nisu imali neposrednih saznanja o događaju ali su čuli da je u dispanzer odvedeno dvanaest civila, da su tamo tučeni i fizički maltretirani ali nisu imali saznanja o počiniocima ovih radnji.

Analizirajući iskaze navedenih svjedoka ovaj sud nalazi **nespornim** činjenice da je dana 18.06.1994 godine iz logora „D.“, u prostorije Doma zdravlja, V. K.-dispanzer **odvedeno** dvanaest zatočenih civila i to: J. M., M. H., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., Č. K., M. M., F. A., A. A., D. H. i S. M., da su sprovedeni u prostorije mrtvačnice u sklopu toga Doma zdravlja koja je bila bez vode, svjetlosti, puna vlage, bez svježeg zraka odnosno bilo kakvih uvjeta za boravak, a potom da su istog dana, u noćnim satima, većina ovih zatočenika pojedinačno izvođena u hodnik „dispanzera“, među kojima su bili J. M., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., M. M., F. A., A. A. i S. M. te da su od strane pripadnika voda obezbjeđenja spomenutog objekta, bili izloženi teškom fizičkom zlostavljanju, kojom prilikom su oštećeni zadobili **tjelesne** povrede po cijelom tijelu a zatočenik J. M. i prijelom podlaktice jedne ruke. Ove činjenice nije sporila ni odbrana optuženog.

Naime, svi saslušani svjedoci–oštećeni su saglasno naveli da su se u kritično vrijeme nalazili u logoru D., da su ih naoružana i uniformisana lica nakon prozivanja vezali lisicama po dvojicu, da ih je bilo dvanaest i pri tome su znali imena svih oštećenih, da su ih iz logora odveli u Dom zdravlja, da su tamo smješteni u prostoriju mrtvačnice koja je bila malena/ neki navode da je bila tri sa tri a neki da je bila četiri sa četiri/, bez vode, svjetlosti, zraka i da su iz te prostorije u noćnim satima većina njih izvođena u hodnik i premlaćivana, da su morali prolaziti kroz „špalir“, da su ih tukli nogama, šakama i drvenim letvama. Oštećeni M. M. je naveo da je on prvi izveden što su potvrdili i svjedoci Dž. H., F. A. i M. H.. Oštećeni J. M. je naveo da je u tom premlaćivanju zadobio prelom ruke i dva rebra što su povrdili Dž. H., F. A., J. M., da je F. A. povraćao i mokrio krv a M. M. nekoliko puta padao u nesvijest. F. A. je naveo da je povraćao i mokrio krv, da su ostali logoraši bili unakaženi da M. M. nije mogao ni prepoznati a da je najgore prošao S. koji je nakon dva-tri mjeseca i podlegao uslijed zadobivenih povreda. Naveli su da su u mrtvačnici proveli slijedećih četiri-pet noći.

Ono što je **sporno** u konkretnom slučaju je učešće optuženog Dautović Sakiba u privođenju navedenih civila iz logora D. u Dom zdravlja i njegovo učešće u njihovom fizičkom zlostavljanju obzirom da optuženi osporava svoje učešće u bilo kojim radnjama koje mu se stavljaju na teret.

Da je optuženi Dautović Sakib dana 18.06.1994. godine iz logora „D.“, općina V. K., **zajedno sa M. S. i još nekoliko uniformisanih i naoružanih lica** priveo dvanaest zatočenika-civila u prostorije Doma zdravlja V. K.-dispanzer i to: J. M., M. H., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., Č. K., M. M., F. A., A. A., D. H. i S. M. pa nakon što su sprovedeni u prostorije mrtvačnice, istog dana, u noćnim satima zajedno sa drugim pripadnicima voda obezbjeđenja teško fizički zlostavljao J. M., H. Š., B. Dž., Dž. H., R. E., M. M., F. A., A. A. i S. M., tukući ih nogama, šakama, drvenim letvama po svim dijelovima tijela kojom prilikom su oštećeni zadobili tjelesne povrede po cijelom tijelu a zatočenik J. M. i prijelom podlaktice jedne ruke, ovaj sud je bez ikakve dvojbe utvrdio iz iskaza oštećenih koji su potkrijepljeni iskazima drugih navedenih svjedoka optužbe

Prije svega, činjenicu da je optuženi učestvovao u **odvođenju** dvanaest navedenih civila iz logora D. u prostorije Doma zdravlja –dispanzer, sud je utvrdio na osnovu iskaza oštećenog F. A., Dž. H., H. Š., B. Dž. i J. M.. Naime, oštećeni F. A. nije od ranije poznavao optuženog ali ga je upoznao kad je bio u logoru D. u koji je optuženi dolazio a njegovo ime su mu rekli ostali logoraši logora D.. Oštećeni Dž. H. je od ranije poznavao optuženog jer je s njim radio prije rata u A. a optuženi mu je poznat i po tome što ga je jedne prilike, prije kritičnog događaja, zajedno sa P. M. i D., kojem ne zna ime, privodio u Dispanzer gdje je zadržan tri dana a nakon toga odveden u gradski zatvor gdje je proveo narednih trideset dana. Oštećeni

H. Š. optuženog je od ranije znao jer mu je za vrijeme boravka u logoru D. nekoliko puta donosio pozive za radnu obavezu a njegovo ime i ime M. S. saznao je od ostalih logoraša logora D.. Oštećeni B. Dž. optuženog nije poznavao prije rata ali ga je prvi put upoznao kada je 1993 godine, odmah po proglašenju Autonomije , dolazio u njegov stan i privodio ga. Oštećeni J. M. je lično poznavao optuženog i prije rata jer mu je pomagao obzirom da je bio siromah a optuženi ga je od milja prozvao „D.“. Dakle, svi ovi svjedoci su poznavali optuženog. Istina, neki su ga samo fizički poznavali ali su njegovo ime saznali od drugih logoraša dok su ga neki i lično poznavali i u svom svjedočenju tvrdili da je upravo on po njih u logor D. došao. Svjedok Š. Z., koji je bio komandant jedinice OBL je naveo da je od L. S. zvanog S., kao jednog od komandira interventnih grupa u sastavu njegove jedinice, saznao da je privođenje i odvođenje civila izvršio optuženi Dautović Sakib što mu je i optuženi sam rekao u razgovoru tvrdeći da je dobio nalog iz dežurne službe policijske stanice V. K., da se javi u logor D. odakle je sa svojom interventnom grupom trebao privesti 12 civila. Svjedok D. I. je također od oštećenog R. E. saznao da je navedene civile iz D. doveo optuženi Dautović Sakib.

Na osnovu ovakvih iskaza svjedoka sud nije imao nikakve razloge da ovu činjenicu ne utvrdi dokazanom. Oštećeni M. M. u svom iskazu nije potvrdio ovu činjenicu navodeći da ne zna lica koja su po njih došla jer ih nije smio gledati. Isto tako ni oštećeni M. H. kao ni R. E. nisu ovu činjenicu potvrdili ali su potvrdili da je po njih došla grupa uniformisanih i naoružanih lica, zbog čega sud, iskaze navedenih svjedoka smatra još uvjerljivijim jer ukazuje na odsustvo njihove namjere da optuženog neosnovano terete i da su suprotno tezi odbrane nisu instruirani kako da svjedoče.

Da je optuženi učestvovao u **fizičkom zlostavljanju** oštećenih te da je oštećeni J. M. tom prilikom zadobio prijelom jedne ruke sud je utvrdio na osnovu iskaza svjedoka-oštećenih kao i iskaza svjedoka dr. D. S. koji je dao na okolnosti zadobivenih povreda J. M. osnovu nalaza i mišljenja koje je dao 18.07.1997 godine i izvoda iz medicinske dokumentacije JU Dom zdravlja V. K. od 20.08.1997 godine .

Oštećeni Dž. H. koji je od prije rata lično poznavao optuženog Dautović Sakiba u svom svjedočenju je tvrdio da su se u fizičkom maltretiranju u Dispanzeru najviše isticali Dautović Sakib i M. S. zvani „C.“, što je u svom iskazu potvrdio i svjedok F. A. navodeći da su pored njih dvojice tu bili još Č. /Č. M./, E. G., Š. i R.. Č. E. je u svom iskazu spominjao i oštećeni M. M. navodeći da mu je Č. M. poslije rata priznao da je i sam učestvovao u njegovom premlaćivanju zajedno sa Dautović Sakibom i M. S. zvanim C.. Oštećeni M. M. je optuženog Dautović Sakiba , kojeg je poznavao jer mu je bio pretpostavljeni dok je optuženi radio u p. i. u A., prepoznao po glasu i obrisu tijela, dok je oštećeni H. Š. također optuženog prepoznao po glasu a znao ga je od ranije jer mu je za vrijeme boravka u logoru D. nekoliko puta donosio pozive za radnu obavezu. Osim iskaza ovih oštećenih sud je prilikom izvođenja zaključka da je optuženi bio osoba koja je fizički zlostavljala navedene civile cijenio i iskaze ostalih oštećenih i drugih svjedoka koji su na posredan način učvrstili uvjerenje suda da je optuženi bio upravo ta osoba. Naime, ostali oštećeni, iako se nisu mogli izjasniti ko ih je kritične prilike fizički zlostavljao, znali su da je optuženi Dautović Sakib bio osoba koja je bila poznata po tome da fizički i psihički maltretira zatvorena lica. Oštećeni Dž. H. je naveo da je optuženi Dautović Sakib bio F. čovjek za tuču ljudi u logoru. Oštećeni R. E. je naveo da ga je, prilikom dolaska u logor D., po izlasku iz autobusa jedan momak udario i opsovao ga, te je tada čuo od drugih logoraša da se radi o Dautović Sakibu. Njegovo ime je upamtio još po jednom događaju a to je kopanje rovova na S. G. gdje je smrtno stradao E. R. jer su optuženog vezali za taj događaj. Svjedok Č. D. je u svom iskazu govorio da mu je poznato da je

optuženi Dautović Sakib tukao neke ljude, zatim H. E. kome su za vrijeme njegovog boravka u logoru N., S. F. i S. I. pričali kako su za vrijeme boravka u logoru D. odvođeni u Dispanzer gdje ih je lično tukao optuženi Dautović Sakib. Osim toga, svjedok Š. Z. je naveo da je kritične noći L. S. primio smjenu od optuženog Dautović Sakiba iz čega se može zaključiti sasvim pouzdano da je optuženi bio tu kad su navedeni civili zlostavljani. Čak je i svjedok odbrane L. S. u svom iskazu naveo da je čuo da je upravo optuženi osoba koja je učestvovala u maltretiranju zatočenih civila. Dakle, kada se iskazi oštećenih koji su prepoznali optuženog dovedu u vezu sa iskazima ostalih navedenih svjedoka i kada se ima u vidu utvrđena činjenica da je optuženi iz logora D. doveo oštećene civile, sud izvodi zaključak da je dokazano da je optuženi i učestvovao u fizičkom zlostavljanju zatočenih civila. Istina je da kritične prilike u prostoriji gdje su civili boravili i u hodniku kojem su ih tukli nije bilo svjetla i da je samo , po izjavi oštećenog H. Š., na spratu , u prostoriji iznad, bilo upaljeno svjetlo ali to ne dovodi u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka-oštećenih Dž. H., F. A. i H. Š. koji su svako na svoj način prepoznali optuženog. Bez obzira što nije bilo svjetla sasvim je moguće da su oštećeni mogli prepoznati optuženog jer se nije radilo o potpunom mraku /na spratu je bilo svjetlo/, u kojem se naposljetku ni izvršiocu ne bi mogli kretati. Osim toga , oštećeni Dž. H. i H. Š. su prilikom izlaska u hodnik vidjeli konopac koji je u hodniku bio postavljen kako bi zatočeni civili za njega zapeli pa su ga izbjegli, što ukazuje na zaključak da se nije radilo o potpunom mraku.

Da je oštećeni J. M. tom prilikom zadobio prelom jedne ruke utvrđeno je također iz iskaza oštećenih ali i iz iskaza svjedoka dr. D. S. koji je potvrdio da je J. M. zadobio povredu u vidu loma podlaktice jedne ruke a koja je najvjerovatnije nanesena tupim predmetom prilikom zlostavljanja u logoru. Njegov iskaz potkrijepljen je nalazom i mišljenjem ovog doktora koji je dao 18.07.1997 godine i izvodom iz medicinske dokumentacije JU Dom zdravlja V. K. od 20.08.1997 godine .

Sud je u cijelosti prihvatio iskaze gore navedenih svjedoka jer su svi na jasan, uvjerljiv i dosljedan način opisali činjenice odvođenja iz logora D. u Dispanzer i proživljavanje fizičkog maltretiranja od strane optuženog Dautović Sakiba.

Iskaze svih gore navedenih svjedoka a naročito iskaze F. A., Dž. H., M. M. i H. Š. sud nalazi vjerodostojnim iz više razloga.

Svi svjedoci su na istovjetan način opisali slijed događaja, u svom svjedočenju su bili uvjerljivi, jasni i sadržajni u opisivanju kritičnog događaja i iznosili detalje koji po ocjeni suda opravdavaju zaključak da su ovi svjedoci o događaju govorili istinu. Većina navedenih i saslušanih svjedoka su sa potpunom sigurnošću tvrdili da je u inkriminisanom događaju učestvovao optuženi Dautović Sakib opisujući radnje koje je poduzimao a pored navedenog sud nije vidio nikakve motive niti razloge zbog kojih bi ovi svjedoci lažno teretili upravo optuženog pa ih je u cjelosti prihvatio kao vjerodostojne.

Po ocjeni suda iskazi navedenih svjedoka su dovoljno kvalitetni za donošenje pravilnog zaključka o tome da se inkriminirani događaj u stvarnosti desio na onaj način kako je to činjenično opisano u izreci ove presude i da je u njemu učestvovao optuženi Dautović Sakib.

Svakako, treba imati u vidu da se iskazi navedenih svjedoka nisu mogli u potpunosti podudarati, što je u potpunosti normalno i prihvatljivo jer je opće poznata činjenica da svi ljudi nemaju istu moć zapažanja i pamćenja činjenica i detalja istog događaja. Sud je mišljenja

da su iskazi bili pouzdani te da mala odstupanja ne mogu biti dovoljna da se cijeli iskaz ocijeni kao nepouzdan.

Vjerodostojnost iskaza svjedoka-oštećenih F. A., M. M., H. Š., B. Dž. i R. E. odbrana je unakrsnim ispitivanjem pokušala dovesti u pitanje navodeći da ovi svjedoci u svojim iskazima koji su davali u više navrata i u više predmeta koji su se vodili protiv F. A., Z. i I. J. te Đ. I. nisu nikada spominjali optuženog Dautović Sakiba te je tvrdila da su za njegovo ime saznali tek kad im je sudija u istrazi pročitala njegovo ime. Međutim, po ocjeni suda, ti navodi odbrane nisu doveli u pitanje iskaze ovih svjedoka obzirom da su ovi svjedoci iskaze koje je navela odbrana, dali u drugim predmetima koji su se vodili protiv drugih optuženih i u drugim sudovima / R Hrvatske i BiH/ pa isti ne mogu biti dokazi na kojima sud može temeljiti svoju presudu. Osim toga, svjedoci su u navedenim predmetima svjedočili o činjenicama koje su bile relevantne za taj predmet i na koje su bili tom prilikom pitani pa ovaj sud nalazi da je između ostalih, oštećeni B. Dž. na prihvatljiv način objasnio razlike u svojim iskazima navodeći „da su me to pitali i to bi odgovorio“. Isto tako odbrana je tvrdila da optuženi F. A. nije uspio prepoznati optuženog Dautović Sakiba na slici koju mu je prezentirala Norveška policija kada ga je saslušavala, međutim kako taj dokaz nije izveden pred sudom, te navode sud nije mogao ni cijeniti a osim toga ovaj svjedok-oštećeni je na glavnom pretresu sasvim sigurno u optuženom prepoznao osobu koja ga je zlostavljala. Činjenicu koju je odbrana istakla u cilju diskreditacije ovog svjedoka, da je potpisao „Suglasnost sa inicijativom da se Okrug Bihac formira kao autonomna pokrajina Zapadna Bosna, uključena u sastav Republike Bosne i Unije RBiH“ sud je ocijenio potpuno irelevantnom za ovaj postupak kao i to da je navodno pomagao Č. K. u pisanju knjige „D., svjedok optužbe“, da je organizovao svjedočenje autonomasima instruirajući i plaćajući svjedoke kako da svjedoče, da je ranije izjavljivao da je tučen u teretani a kasnije u tom dijelu iskaz promijenio. Po ocjeni suda, vjerodostojnost iskaza ovog svjedoka-oštećenog odbrana optuženog nije mogla dovesti u pitanje navedenim prigovorima. Navodi odbrane da je svjedok organizovao, instruirao i plaćao svjedoke da svjedoče te da je učestvovao u pisanju knjige „D., svjedok optužbe“ po ocjeni suda samo su paušalni navodi koji nisu ničim potkrijepljeni. Isto tako činjenica da je svjedok prvo izjavio da je tučen u teretani a kasnije naveo da je to bilo u mrtvačnici, po ocjeni suda nije od presudnog značaja za ocjenu vjerodostojnosti njegovog cjelokupnog iskaza. Naime nesporno je da je on zajedno sa ostalim civilima doveden u dispanzer i da je fizički maltretiran a irelevantno je to kako je nazvao prostoriju u kojoj je zajedno sa ostalim oštećenim tom prilikom boravio. Osim toga, odbrana optuženog ničim nije dokazala motiv zbog kojeg bi ovaj svjedok lažno teretio upravo optuženog osim što je pokušala navesti svjedoka da kaže da mrzi „autonomaše“.

Odbrana je također pokušala dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka-oštećenog Dž. H. i u vezi iskaza ovog svjedoka navela da je isti nezakonit jer prilikom davanja iskaza svjedok nije bio upozoren na dužnost davanja istinitog iskaza obzirom da iz zapisnika proizilazi da je upozorenje bilo dato bez prisustva bilo kojeg svjedoka, da tek kasnije po dovršetku ročišta pristupa svjedok Dž., sudija ga saslušava a da pri tome propušta da svjedoka upozori na dužnost da govori istinu. Vršeći uvid u navedeni zapisnik sud je utvrdio da na zapisniku postoji upozorenje svjedoku, da su sve stranice zapisnika a između ostalih i ona na kojoj je upozorenje, potpisane od strane ovog svjedoka a to što sudija **ponovo** na zapisnik nije unio upozorenje ne znači da svjedok nije upozoren imajući u vidu da ako nešto nije konstatovano u zapisniku ne mora da znači da se nije desilo. Osim toga, odbrana je imala mogućnost da kroz prethodne prigovore istakne prigovor nezakonitosti ovog dokaza / iz ovih razloga/ a što nije učinila. Obzirom na to, mišljenje suda je da ovaj prigovor nije od uticaja na zakonitost ovog dokaza. Isto tako, činjenica da svjedoci nisu prepoznali optuženog na

fotografiji koja datira iz tog vremena , po ocjeni suda nije mogla dovesti u pitanje vjerodostojnost iskaza saslušanih svjedoka. Najprije, radi se o fotografijama starim preko dvadeset godina na kojima su prikazana uniformisana lica na takvoj udaljenosti koja onemogućava uočavanje karakteristika lica na osnovu kojih bi se mogao utvrditi identitet prikazanih osoba. Osim toga, iz iskaza svjedoka-oštećenih , koji su naprijed navedeni, jasno proizilazi da je upravo optuženi Dautović Sakib osoba koja ih je zlostavljala za vrijeme njihovog boravka u Dispanzeru.

Prilikom donošenja presude sud je cijenio iskaz svjedoka odbrane L. S. koji je svojim svjedočenjem djelimično potvrdio iskaze svjedoka-oštećenih. Naime, ovaj svjedok je potvrdio da je bio pripadnik OBL-a i to vođa jedne od interventnih grupa , da mu je poznato da su kritične prilike u dispanzer dovedeni ljudi iz logora D. koji su uglavnom bili ugledni i u to vrijeme značajni ljudi i da je sa većinom tih ljudi bio prijatelj /A. A., M. M., nastavnik Dž., R. E./. Potvrdio je da su ti ljudi bili zatvoreni u podrumu i da su bili tučeni i maltretirani jer je prilikom ulaska u dispanzer začuo galamu, plač i jaukanje iz podruma gdje su navedena lica bila smještena, da je odmah sišao niz stepenice kako bi to spriječio. Kad je upalio svjetlo zatekao je oštećene u jednoj maloj prostoriji sa samo jednim umivaonikom i prozorom i izveo R. E. koji mu je bio prijatelj i sa njim razgovarao i u tom razgovoru E. mu je rekao da je većina njih tu veče bila tučena. Naveo je da je o svemu što se dešavalo obavijestio Š. Z. komandira OBL-a, a da je kasnije od pripadnika jedinice čuo da je u maltretiranju navedenih lica učestvovao Dautović Sakib koji je bio poznat po tome da je udario i maltretirao pritvorena lica. Sud ovom svjedoku nije povjerovao u dijelu njegovog iskaza kada navodi da nikog od pripadnika OBL-a tu nije zatekao pa ni optuženog Dautović Sakiba. Prije svega, svi svjedoci-oštećeni tvrde da je tuča prestala kad je on došao tako da je nelogično da je ovaj svjedok silaskom niz stepenice i pri tom paleći svjetlo vidio samo oštećene a da izvršioce nije vidio. Osim toga svjedok Š. Z. je u svom iskazu potvrdio da je upravo od L. S. saznao da je privođenje i dovođenje civila izvršio optuženi Dautović Sakib. Po ocjeni suda, iz držanja i ponašanja ovog svjedoka prilikom svjedočenja očito je bilo da on direktno nije želio teretiti optuženog, vjerovatno iz razloga što su se poznavali i bili pripadnici iste jedinice, pa je onda naveo da je za optuženog čuo od drugih pripadnika jedinice.

Isto tako sud je cijenio i iskaz svjedoka H. E. koji je pokušao dati alibi optuženom navodeći da je optuženi taj kritični dan bio sa njim na terenu i dan poslije kritičnog događaja se javio na posao i zajedno s njim povrijeđene odveo u bolnicu. Iskaz ovog svjedoka sud nije prihvatio iz razloga što je u potpunoj suprotnosti sa iskazima svih gore saslušanih svjedoka jer je samo on tvrdio da optuženi nije bio prisutan kritičnog dana u Dispanzeru. Čak je i svjedok odbrane L. S. naveo da ga je tog dana, kad su navedeni civili dovedeni vidio u dispanzeru. Isti je po ocjeni suda bio prožet željom da pomogne optuženom u ovom krivičnom postupku.

Da su dana 08.08.1994 godine zatočeni civili, oštećeni, njih ukupno petnaest, sprovedeni iz logora D. po prozivci koju je izvršio B. Č. upravnik logora i B. S. čuvar u logoru i odvedeni na radnu akciju na S. G. /čišćenje i krčenje šume i okolnog terena/, te da je većina privedenih civila na S. G. među kojima E. K., E. H., Č. N., M. K., Č. S., I. A., H. S., H. H. , H. H. i E. R., pretrpjela teško fizičko zlostavljanje od strane optuženog Dautović Sakiba koji ih je udarujući nogama, rukama, puškom, ne dajući im vode ni hrane, odnosno poduzimajući inkriminisane radnje koje su pobliže opisane u izreci druge tačke presude te da je E. R. usljed ovakvog postupanja optuženog a nakon što ga je optuženi udario kundakom puške u predio glave, pao u stanje bez svijesti i istoga dana oko 22,00 sata umro, sud je bez ikakve

dvojbe utvrdio prvenstveno iz iskaza oštećenih koji su potkrijepljeni iskazima drugih navedenih svjedoka optužbe.

Naime, svjedok-oštećeni I. A. je u svom iskazu naveo da je kritičnog dana iz logora D., nakon prozivke koju je izvršio B. Ć., upravnik logora, govoreći da će ih poslati kod Dautović Sakiba i B. S. čuvar u logoru, stavljen u kombi sa tri brata E., Ć., S. zv. S., H. H., H. H. 2. i još nekim civilima i odvezen na S. G.. Dolaskom na S. G. dočekali su ih 3-4 policajca, a među njima je bio i optuženi, uniformisan i naoružan i bio tu glavni. Optuženog od ranije nije poznavao ali su mu ostali koji su dovedeni rekli da se zove Dautović Sakib . Optuženi ih je sviju fizički zlostavljao na način da im cijeli dan nije dao ni hrane ni vode. Morali su dva-tri sata stajati na suncu a kada bi pali od vrućine onda bih ih on tukao. Kada su idući prema kamionu nosili očišćeno granje i žbunje, jer su krčili šumu, prolazili su pored optuženog Dautović Sakiba koji ih je onda tukao rukama, nogama i puškom. Također je naveo da je vidio da E. R., koji je od njega bio udaljen otprilike 5 metara, optuženi Dautović Sakib, prilazeći mu s leđa, udara kundakom puške u glavu, u zatiljak. Od siline tog udarca R. je pao u obližnju provaliju, a on i ostali prisutni logoraši iznijeli su ga iz provalije i položili na leđa . Vidio je da E. R. ima „bijeje oči“ a tada ga je optuženi počeo polijevati vodom da dođe svijesti. Nakon toga se ubrzo pojavilo civilno vozilo u koje je stavljen E. R. i odvežen u bolnicu. Naveo je također da je isti dan od strane optuženog Dautović Sakiba najviše fizički maltretiran H. S., koji je nakon što je vraćen u logor D. odvezen u bolnicu u nekom ćebet u jer nije mogao hodati.

Svjedok-oštećeni H. S. je u svom iskazu datom na glavnom pretresu također naveo da je taj dan u logor D. došao kombi u kojem su bili policajci koji su bili pripadnici OBL-a a među njima i optuženi Dautović Sakib koji je bio uniformisan, sa oznakom „AP“ na ramenu i automatskom puškom. Od optuženog su svi u logoru strahovali jer ih je maltretirao kad su išli na radne akcije, pričali su o dešavanjima, odnosno fizičkom maltretiranju u Dispanzeru i na S. G.. Nakon prozivke koju je izvršio B. S., njih 16 (H. H., S. Ć., N. Ć., A. I., H. G., M. S., tri brata E. i drugi) je stavljen u kombi i odvezeno na S. G.. Na S. G. optuženi im nije dao vode /koju je prosipao pred njima/, ni hrane a njega je u nekoliko navrata fizički maltretirao na način da ga je grabljama udarao po leđima tako da je zbog zadobivenih povreda kasnije završio u bolnici. Također je potvrdio da je istog dana vidio kada optuženi Dautović Sakib kundakom puške udara E. R. u zadnji dio glave koji je od udarca pao u obližnju provaliju a prisutni logoraši su ga iznijeli iz provalije i pokušali mu pružiti prvu pomoć. Ubrzo je došlo jedno civilno vozilo, VW „Golf“, kojim je upravljao K. M. i u koje su stavili njega i E. R. koji nije bio pri svijesti, te su odveženi u bolnicu. E. R. je ostao u bolnici dok su njega vratili na S. G. a kad je vraćen u logor D. onesvijestio se i u nekom ćebet u je ponovo odvezen u bolnicu gdje je primio infuziju.

Svjedok-oštećeni Ć. N. je u svom iskazu datom na glavnom pretresu na istovjetan način kao i prethodna dva svjedoka opisao odlazak na Stari grad iz logora D.. Potvrdio je da ih je prilikom rada na S. G. fizički maltretirao optuženi Dautović Sakib. Nije im dao vode ni hrane, morali su stajati i gledati u sunce dok ne bi pali a tada im je prilazio Dautović Sakib i tukao ih. Između ostalog je i pucao pod noge M. S. jer je sporo radio. Potvrdio je da je taj dan s njima na S. G. bio i E. R., kojeg je optuženi cijelo vrijeme fizički maltretirao udarujući ga nogama, rukama, puškom, te je vidio, dok je radio na kamionu koji je bio udaljen 10-15 metara od E. R., kada optuženi Dautović Sakib sa kundakom puške, koju je cijelo vrijeme držao u rukama, udario u zatiljak E. R. koji je od udarca pao a nakon što su ga po naređenju Dautović Sakiba izvukli iz provalije odvežen je u bolnicu zajedno sa M. S. i H. S..

Svjedok G. H. je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da poznaje optuženog Dautović Sakiba, da ga je isti vodio na rad u Dispanzer i S. G., da je na S. G. bio prisutan prilikom maltretiranja 15-tak zatvorenika od stane optuženog Dautović Sakiba među kojima su bili H. S., M. S., M. M., H. H., H. H. 2., tri brata E. dok on nije bio maltretiran. Optuženi im nije dao ni jesti ni piti a E. R. je udario kundakom puške u zatiljak od kojeg udarca se survao u obližnju provaliju iz koje su ga zatvorenici izvukli i davali mu umjetno disanje. Vidio je da R. nije bio pri svijesti i da je imao „bijejele oči“. Kad je K. M. došao sa automobilom, zajedno sa H. S. su ga odvezli u Dom zdravlja, gdje su ga ostavili .

Iz iskaza svjedoka-oštećenog Ć. S. koji je u skladu sa članom 288. stav 2. Zakona o krivičnom postupku F BiH pročitano, jer je u međuvremenu umro, proizilazi također da je dana 08.08.1994. godine, njega i još četrnaest logoraša prozvao upravnik logora D., B. Ć. i B. S., i da su odvedeni na S. G. na radnu obavezu. Na S. G. ga je u nekoliko navrata fizički maltretirao optuženi Dautović Sakib a po njegovim navodima, najgore je prošao E. R. kojega je maltretirao cijeli dan udarajući ga čim bi stigao, tjerao ga da stoji i gleda u sunce, da bi ga na kraju udario kundakom puške u glavu od kojeg udarca je pao u obližnju provaliju te izgubio svijest a nakon toga je na poziv optuženog došlo vozilo i E. R. odvelo u bolnicu.

Svjedok-oštećeni E. K. je u svom iskazu datom na glavnom pretresu naveo da je 08.08.1994. godine u logor D. došao kombi, da je nakon prozivke njih 15-tak odvedeno na S. G. gdje su fizički maltretirani od strane optuženog Dautović Sakiba. Njega je toliko tukao da su ga u jednom ćebetu vratili u logor D. jer nije mogao hodati. Njegovog brata E. R. kundakom puške je udario u zadnji dio glave koji je od udarca pao u provaliju a nakon što je izvučen iz odvežen je u bolnicu i kasnije umro.

Svjedok-oštećeni M. K. je u svom iskazu potvrdio da je jedan dan u logor D. došao kombi, da je nakon prozivke njih 15-tak odvedeno na S. G. gdje su fizički maltretirani najviše od strane optuženog Dautović Sakiba kojeg od ranije nije poznao ali su ostali prisutni na S. G. rekli da je to Dautović Sakib, da je vidio kako E. R. leži nepomično, a kasnije je čuo da su ga odveli u bolnicu.

Također, o dešavanjima na S. G. i dopunjujući iskaze gore navedenih svjedoka u svojim iskazima su govorili K. M. i H. E., dok su određena posredna saznanja o kritičnom događaju imali H. S., A. Z., F. A., Š. Z. i S. Ć..

Svjedok K. M., koji je bio pripadnik OBL, je u svom iskazu potvrdio da je kritičnog dana po naređenju Š. Z. otišao na S. G. da pokupi jednog pritvorenika kojem je potrebno ukazati pomoć i odvesti ga u bolnicu. Potvrdio je da su G. H. i H. S. donijeli čovjeka u naručju koji je davao znakove života /na pretresu je rekao da je isti bio pri svijesti a u istrazi da je bio u komi/, stavili ga u automobil i zajedno s njim odvezli do bolnice gdje ga je preuzeo doktor , nakon čega je vratio G. H. i H. S. na S. G. i vratio se u komandu.

Svjedok H. E., koji je bio pripadnik OBL-a, je u svom iskazu naveo da se sjeća da je kritičnog dana u avgustu 1994 godine, preuzimajući smjenu na S. G., neko od prisutnih rekao da čovjek leži na putu u besvjesnom stanju, da mu je pokušao dati masažu srca međutim kako se isti nije probudio, pozvali su vozilo da ga odveze u bolnicu.

Potvrdio je da je poznao optuženog Dautović Sakiba koji je bio prisutan na S. G. kada se sve desilo ali nije mu poznato da je tada nekoga fizički maltretirao. Također je naveo da mu je poznato da je optuženi Dautović Sakib često fizički zlostavljao zarobljenike i da je znao i pucati pored njih kako bi ih zastrašio.

Svjedoci H. S., A. Z., F. A., Š. Z. i S. Č. nisu imali neposrednih saznanja o događaju na S. G. ali su za događaj čuli od drugih.

Sud je svoju vjeru u cjelosti poklonio iskazima gore navedenih svjedoka i pri prihvatanju kao tačnim njihove iskaze, ovaj sud je imao više razloga.

Prije svega, svi navedeni i saslušani svjedoci a prvenstveno se misli na svjedoke-oštećene I. A., H. S., Č. N., G. H., Č. S., E. K. i M. K., čije iskaze na glavnom pretresu je sud cijenio posebno i njihovoj međusobnoj vezi, bili su jasni i uvjerljivi kao i međusobno konzistentni i saglasni. Svi svjedoci su u svojim iskazima sa sigurnošću potvrdili i identifikovali imenom a na glavnom pretresu i prepoznali optuženog Dautović Sakiba kao osobu koja ih je odvela iz logora D. na S. G. na akciju čišćenja i krčenja šume i tjerala ih da rade cijeli dan na velikoj vrućini bez vode i hrane, fizički ih maltretirajući, udarajući nogama, rukama i puškom, tjerajući ih da stoje na suncu i gledaju u sunce dok ne bi pali. Svjedoci- oštećeni I. A., H. S., Č. N., G. Č., Č. S. i E. K. su saglasno potvrdili da je optuženi Dautović Sakib osoba koja je kundakom puške udarila E. R. u zatiljak od kojeg udarca je pao a nakon toga odvežen u Dom Zdravlja i kasnije umro.

Iskazi navedenih svjedoka su međusobno podudarni, na potpuno uvjerljiv način su iznijeli svoje svjedočenje na glavnom pretresu pozivajući se na detalje koji po ocjeni suda opravdavaju zaključak da su ovi svjedoci o događaju govorili istinu, jasni su i uvjerljivi u opisivanju kritičnog događaja koji ne ostavlja prostora za bilo kakvu sumnju u pogledu njegove istinosti, saglasni su u bitnim elementima te jedan drugog dopunjuju.

Svakako, treba imati u vidu da se iskazi navedenih svjedoka ne mogu u potpunosti podudarati, što je normalno i prihvatljivo iz psiholoških mehanizama perspektive ljudskog opažanja. Prema tome, Sud je u okviru svog diskrecionog prava da ocjenjuje dokaze razmotrio neke nedosljednosti ili odstupanja u iskazima u njihovoj suštinskoj i smisaonoj cjelini. Ukupni kredibilitet svjedoka je također ocijenjen na sveobuhvatan i sistematičan način. Neki iskazi svjedoka nisu isti, ali su dosljedni i podudarni u svojim osnovnim i važnim elementima, odnosno u pogledu suštine predmetnog krivičnog djela. Sud je mišljenja da su iskazi bili pouzdani, te da mala odstupanja ne mogu biti dovoljna da se cijeli iskaz ocijeni kao nepouzdan. U stvari, navedene razlike nisu odlučujuće, jer neka odstupanja u njihovim iskazima u potpunosti predstavljaju očekivane i normalne razlike u zapažanjima osoba sa različitom sposobnošću da uoče, upamte i prisjete se informacija, posebno sa obzirom na činjenicu da su svi oni preživjeli veoma stresne i traumatične događaje tokom kojih nisu mogli istovjetno zapaziti sve važne i dosljedne detalje, niti bi bilo razumno takvu preciznost očekivati od svjedoka.

Podaci koje su o predmetnom događaju iznijeli svjedoci- oštećeni, po nalaženju suda su dovoljno kvalitetni za donošenje pravilnog zaključka o tome da se inkriminirani događaj u stvarnosti desio na onaj način kako je to činjenično i pravno bliže opisano u izreci ove presude.

O dešavanjima koja su uslijedila nakon dolaska E. R. u Dom zdravlja govorili su u svojim iskazima svjedoci D. S. i K. (O.) F. a također je svoj nalaz i mišljenje dao vještak Rakočević Miroslav čiji zadatak je u vršenja ekshumacije i obdukcije bio utvrditi uzrok smrti na osnovu zatečenog stanja, a na osnovu zapisnika o izvršenoj ekshumaciji i obdukciji i fotodokumentaciji svoj nalaz i mišljenje dao je i vještak Cihlarž Zdenko.

Nadovezujući se na iskaz svjedoka K. M. koji je E. R. stavio u automobil i odvezao u bolnicu, svoj iskaz je dao i svjedok D. S., doktor internista, specijalista kardiolog koji je radio u Domu zdravlja V. K. kad je dovežen oštećeni E. R.. Ovaj svjedok navodi da se sjeća imena E. R. kojeg je zatekao u besvjesnom stanju, snimljen mu je EKG i izvršena analiza šećera koji je bio u granicama normale a kako je na osnovu kliničkog pregleda utvrđeno da se radi najvjerovatnije o izljevu krvi u mozak sa dubokom nesvjesti, upućen je na hitnu hospitalizaciju na neurologiju u K.. Ovi navodi svjedoka potvrđeni su Izvještajem za pacijenta E. R. od 08.08.1994 godine potpisan od D. dr.S. i O. F., dežurnog ljekara hitne. Iz Izvoda protokola hitne medicinske pomoći pod rednim brojem 3850 od 08.08.1994. godine također potpisan od strane D. dr.S. utvrđeno je da je E. R. (Zborište- civilni pritvor, tlak 90/50 pacijent egzistirao (prE.uo) u 22 sata u sanitetskom vozilu, pred polazak u bolnicu u Karlovac .

Svjedok D. S. je također naveo da ni on ni medicinska sestra nisu gledali ni tražili da li kod E. R. ima fizičkih povreda obzirom da je pozvan zbog mogućeg infarkta te je samo snimljen EKG i izvršena analiza šećera, a na pitanje braniteljice optuženog i presjedavajućeg vijeća je naveo da nije vidio nikakve očigledne povrede na licu.

Svjedok K. (O.) F. je u svom iskazu također navela da se sjeća pacijenta E. R. koji je zaprimljen u Dom Zdravlja 08.08.1994. godine oko 19:30 sati u besvjesnom stanju a dovezli su ga pritvorenci koji su bili na radnoj akciji. Odmah po prijemu E. R. istom je izmjeren krvni pritisak te poslušano srce i utvrđeno da je živ. Nije primijetila povredu koja bi mogla dovesti do gubitka svijesti odnosno do poremećaja centralnog nervnog sistema te je pozvan internista D. dr. S. koji je po dolasku zatekao E. R. u besvjesnom stanju, snimljen je EKG i izvršena analiza šećera koji je bio u granicama normale. Svjedokinja je dalje navela da u bolničkim dokumentima nisu zavedene nikakve povrede jer se u iste samo zavode vidljive povrede koje bi bile uzrokom pravog stanja pacijenta (ranjavanje, povrede od detonacije) koje nije primijetila kod E. R., nije primijetila povrede na licu istog, te je zaključeno da je on neurološki slučaj /izljev krvi na mozak, moždana ishemija/ i dogovorena je hospitalizaciju u bolnici u Karlovcu do koje E. R. nije stigao jer je preminio u sanitetskom vozilu.

Svjedok K. I., koji je tokom rata radio na pripremi umrlih za ukop, naveo je da je 1994. godine pripremao E. R. za ukop, na poziv njegove rodbine, primijetio je da mu je išla krv na usta i na nos , da su mu ruke bile ukočene u raširenom položaju pa ih je morao privezati da bi stajale uz tijelo.

U pogledu uzroka smrti E. R., svoj nalaz i mišljenje dao je vještak Rakočević Miroslav i u svom iskazu datom na glavnom pretresu naveo da je po naredbi Kantonalnog tužilaštva USK- a dana 22.05.2007. godine vršena ekshumacija i obdukcija mrtvog tijela E. R. rođenog ... godine, o čemu je sastavio Izvještaj o obdukciji, te je u istom naveo da je uzrok smrti E. R. ozljeda glave sa prijelomom kosti lubanje i lica i pretpostavljeno-posljedičnom ozljedom mozga. Objasnio je da pretpostavlja da je uzrok smrti ozljeda mozga i to na osnovu povreda kostiju glave jer je mozak praktički zbog truležnih promjena nestao. Naveo je da su osim ovih navedenih povreda glave (kosti lica nosa, jagodičnih kostiju, čelne kosti, suznih kostiju, očne duplje) nadjene i povrede u predjelu desnog lakta, povreda tri rebra, povreda lopatične kosti, glavice palčane kosti a te povrede same po sebi i zajedno predstavljaju teške tjelesne povrede koje bez navedenih povreda glave ne bi dovele do smrti ali su mogle ubrzati smrt a nikako bitnije uticati na nastanak iste.

Obzirom da je fotodokumentacija koju su sačinili ovlaštteni pripadnici MUP-a USK prilikom ekshumacije i obdukcije mrtvog tijela E. R. bila manjkava te da ovaj vještak nije bio u mogućnosti na fotografijama pokazati povrede glave na osnovu kojih je dao svoje mišljenje o uzroku smrti , na prijedlog odbrane je saslušan vještak patolog Zdenko Cihlarž .

Prije davanja iskaza ovog vještaka u odnosu na manjakavost prilikom fotografisanja saslušan je svjedok S. E., kriminalistički tehničar koji je naveo da je povodom akta Tužilaštva USK-a vezanom za nedostak fotografija prilikom fotografisanja ekshumacije i obdukcije E. R., u arhivi pronašao negative, iste izradio i utvrdio da nedostaju neke fotografije, pa je ponovo sačinio fotodokumentaciju koju je dostavio zajedno sa CD fotografijama.

Vještak Zdenko Cihlarž je sačinio nalaz i dao mišljenje koje je na glavnom pretresu dopunio s obzirom na novosačinjenu dostavljenu fotodokumentaciju. Obrazlažući svoj nalaz i dajući svoje mišljenje na glavnom pretresu naveo je da je ekshumacija i obdukcija posmrtnih ostataka E. R. izvršena u skladu sa strukom i naukom. Naveo je da povrede na glavi same za sebe, odnosno pojedinačno ne bi mogle dovesti do povrede mozga ali da bi u svom zajedničkom djelovanju mogle. Također je naveo da navedene povrede ne bi mogle nastati direktnim udarcem u potiljak a nakon što je izvršio uvid u fotografiju grobnog mjesta na kojoj se vidi da je koso postavljena zaštitna daska koja se nalazila tačno iznad glave mrtvog tijela E. R. udubljena, zaključio je da su povrede na glavi nastale postmortalno, uslijed pritiska daske pod težinom zemlje. Mišljenja je da ostale povrede /prijelom tri rebra, prijelom donjeg dijela lopatične kosti/ kako pojedinačno tako i u zajedničkom djelovanju ne bi mogle biti uzrokom smrti i da nije u mogućnosti izjašnjavati se o njihovom zaživotnom ili posmrtnom porijeklu jer se njihova zaživotnost u principu teško prepoznaje iz razloga što mekotkivne strukture nedostaju a što se tiče nastanka istih u konkretnom slučaju, ako bi se radilo o zaživotnim povredama mogle su da nastanu zamahom i udarom nekog tupog, tvrdog mehaničkog predmeta pri čemu bi i zamah i udar kundaka puške predstavljao podoban način za nanošenje ovog povrijeđivanja a ako bi se radilo o postmortalnim povredama iste bi mogle nastati primarno manipulacijama tijela, pritiskom u transportu, bacanju tijela, pripremi za ukop i slično. Na kraju je zaključio da se ne može izjasniti o prirodi i karakteru smrti, odnosno da li je smrt kod E. R. nasilna ili prirodna.

Na postavljena pitanja, ovaj vještak je naveo da povišena vanjska temperatura kod čovjeka izaziva oštećenje zdravlja tako da prvo dolazi do jakog povišenja tjelesne temperature koja ide i preko 42 stepena i onda može da nastane šok i paraliza centra za disanje a nesporno i dehidracije i mogućeg doživljavanja toplotnog udara. Također se izjasnio da prilikom udara u potiljak može doći do potresa mozga a da ne nastane prijelom lobanje, te da uslovi pod kojim je oštećeni E. R. bio izložen kritičnog dana /velika vrućina, nije imao vode, tjeran je da cijeli dan radi, da trči gore dole uz brdo, gledanje u sunce/ predstavljaju pospješujući faktor kod nastanka smrtnog ishoda.

S obzirom da vještak Rakočević Miroslav, zbog manjkave fotodokumentacije i zbog propusta nadležnih organa, nije mogao biti ispitan na mogućnost zadobijanja povreda kostiju i lica uslijed pritiska daske koja je pukla pod težinom zemlje pa je u svom mišljenju pretpostavio da je uzrok smrti E. R. povreda mozga kao posljedica ozljede glave sa prelomom kosti lubanje i lica / a povrede su zaživotne / a da se vještak Cihlarž Zdenko nije mogao izjasniti da li je smrt nasilna ili prirodna , sud je zaključio da uzrok smrti E. R., vještaci prema pravilima struke, nisu mogli objektivno utvrditi.

Međutim, imajući u vidu utvrđenje vještaka Zdenka Cihlarža da prilikom udarca u potiljak može doći do potresa mozga a da ne nastane prijelom lobanje i da povišena vanjska temperatura kod čovjeka izaziva oštećenje zdravlja, sud je imajući u vidu ovakvo utvrđenje vještaka te nedvojbene iskaze svjedoka gdje je više njih navelo da su po vrućini kritičnog dana morali teško raditi i to trčeći uzbrdo i nizbrdo, bez vode i hrane, da je optuženi upravo E. R. najviše maltretirao i tukao te ga tjerao da stoji i gleda u sunce a na kraju ga kundakom puške udario u zatiljak od kojeg udarca je pao u stanje bez svijesti i više se nije probudio, onda je po mišljenju ovog suda E. R. zaista te večeri i umro od posljedica ponašanja optuženog prema njemu tog dana. Pri tome treba imati u vidu da su zatvorenici inače, pa tako i E. R., bili iscrpljeni od napornog rada, maltretiranja a uz to i slabe i nedovoljne ishrane te nedostatka vode što je predstavljalo pospješujući faktor kod nastanka smrtnog ishoda kod E. R.

Prilikom donošenja presude sud je cijenio i iskaz optuženog Dautović Sakiba, koji je dao u svojstvu svjedoka i negirao bilo kakvo učešće u inkriminiranim događajima. Optuženi je naveo da je prije rata živio u M., općina V. K., da je od 1985. do 1989. godine radio u tvornici A.. Tokom njegovog rada u A. upoznao je M. M. koji je bio šef održavanja cijelog kompleksa A.. Početak rata dočekao je u Hrvatskoj da bi 1993 godine došao u BiH i uključio se u interventi vod pri službi javne bezbjednosti koja je nakon dolaska F. A. na vlast, prešla u njegovu ličnu zaštitu i zvala se OBL. Tvrdio je da je ta jedinica obezbjeđivala članove predsjedništva i objekte A. a da nikada nije bila zadužena za čuvanje zatvorenika. Naveo je da su bile četiri interventne grupe a u svakoj je bilo po četiri člana a svaka grupa je imala vođu. Naredbe interventnim grupama je davao komandant preko dežurnog i nitko nije mogao raditi ništa na svoju ruku, niti izaći iz kapije bez potpisanog naloga ili putnog lista. Tvrdio je također da nikada nije imao nikakv čin niti komandnu funkciju u OBL. U vezi sa kritičnim događajem tvrdi da navedeni civili nisu bili dovedeni u njegovoj smjeni i da je u logor D. išao samo dva puta da posjeti svoje prijatelje u čijoj je kući živio. Oštećene nije poznao osim J. M. kod kojeg je radio 18 godina i sa kojim je bio jako dobar a vidio ih je u krugu dispanzera kad su izašli da zapale cigaretu ali da ih tu noć, kad se desio kritični događaj nije vidio, jer je bio negdje na zadatku. Dan poslije čuo je šta se desilo tim ljudima a po nalogu N. B. odvezao je J. M. doktoru jer mu je bila slomljena ruka. Negirao je da je sa Š. Z. o ovom događaju pričao. U odnosu na činjenične navode tačke 2. optužnice je naveo da se dobro tog dana sjeća jer mu je dežurni javio da njegova grupa ne ide nikuda, da budu u pripravnosti jer je vojska bježala pa će vjerovatno i oni ići na liniju. Dao mu je dva sata slobodno da ode kući vidjeti familiju i reći im da ako se bude bježalo gdje će biti otvoren put. Dolazeći kući koja se nalazila kod S. G., na putu je zapazio kamion i čovjeka koji je ležao a oko njega je bilo par ljudi. Rekli su mu da su zvali hitnu a onda je on motorolom pozvao dežurnog, rekao mu šta je bilo i da pošalje kola da se ovaj čovjek vozi u hitnu. Nakon toga došao je K. M. koji ga je odvezao. Dok je tu stajao vidio je neke pripadnike OBL-a odnosno svog strica M. D., I. P. dok druge nije vidio jer su bili daleko. Tvrdio je da na tom terenu nije bilo nikakve provalije niti dublje rupe a na pitanje suda zašto oštećeni baš njega terete rekao je da su ga zamijenili sa drugim osobama jer su se drugi predstavljali kao on a M. S. najviše, iako nije znao objasniti iz kojeg razloga.

Vjerodostojnost iskaza optuženog kao svjedoka nije potkrijepljena niti jednim drugim dokazom osim iskazom svjedoka H. E. kojeg je sud ocijenio nepouzdanim iz razloga koji su naprijed navedeni. Obzirom na to kao i činjenicu da je iskaz optuženog u potpunoj suprotnosti sa svim drugim iskazima svjedoka, sud ga nije mogao prihvatiti.

Sud je u toku postupka i prilikom donošenja ove presude u potpunosti prihvatio sve izvedene materijalne dokaze optužbe jer nije bilo objektivnog i razumnog razloga da se neki od izvedenih materijalnih dokaza ne bi mogao prihvatiti kao vjerodostojan i zakonit a sadržajem materijalnih dokaza koje je izveo tužilac u toku postupka a koje dokaze je ovaj sud u cjelosti prihvatio kao valjane, potvrđena je tačnost i istinitost iskaza saslušanih svjedoka optužbe. Što se tiče materijalnih dokaza odbrane i to zapisnika o saslušanju svjedoka koji su svoj iskaz davali u drugim predmetima (protiv optuženog A. F. i J. Z. i I. Đ.) te u drugim sudovima (R Hrvatske i BIH) a polazeći od odredbe člana 296 stav 1. ZKP FBIH kojom je propisano da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu te odredbe člana 288.stav 1. istog Zakona kojom je propisano da su iskazi dati u istrazi (u konkretnom predmetu) dopušteni kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog i unakrsnog ispitivanja, sud ih nije mogao prihvatiti kao dokaze na osnovu kojih bi zasnavao svoju presudu. Što se tiče zapisnika iz istrage u ovom krivičnom postupku a kojim je braniteljica optuženog ukazivala na razlike u iskazima, ovaj sud je cijenio i imao u vidu da se iskazi navedenih svjedoka ne mogu u potpunosti podudarati što je u potpunosti normalno i prihvatljivo. Iskazi svjedoka su podudarni u svojim osnovnim elementima u pogledu suštine predmetnog krivičnog djela te mala odstupanja ne mogu biti dovoljna da se cijeli iskaz /iskazi koji su navedeni svjedoci dali na glavnom pretresu koje je sud prihvatio kao vjerodostojne i kojima je poklonio vjeru/ ocijene kao nepouzdana. Dalje, prigovor braniteljice optuženog da zapisnik o izvršnoj ekshumaciji i obdukciji nije sastavljen u skladu sa odredbom člana 118 ZKP-a jer zapisnik nije sastavio i potpisao tužilac nego ovlašteno službeno lice , sud je ocijenio neosnovanim jer iz navedene odredbe proizilazi da tužilac vještačenjem upravlja o čemu sastavlja zapisnik, što ne znači da zapisnik lično piše tužilac. Uvidom u navedeni zapisnik utvrđeno je da je tužilac rukovodio vještačenjem a zapisnik je potpisalo ovlašteno službeno lice.

Imajući u vidu da se nečovječno postupanje definiše kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo (presuda pretresnog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju broj IT-98-34-T od 31.03.2003 godine, paragraf 246), te kako iz radnji optuženog Dautović Sakiba preduzetih prema oštećenima , za koje je on oglašen krivim ovom presudom (nanošenje tjelesnih povreda oštećenim po cijelom tijelu tukući ih nogama, šakama, drvenim letvama zbog čega je oštećeni J. M. zadobio prijelom podlaktice, držeći ih u prostorijama mrtvačnice koja je bila bez vode, svijetlosti, puna vlage bez svježeg zraka, naređujući im da čiste- krče teren od korova oko S. G., ne dajući im da jedu,niti da piju vodu , tukući ih nogama na kojima je imao vojničke čizme, šakama, kundakom puške što je kod njih izazvalo teške bolove a zatočenik E. R. je zbog ovakvog postupanja optuženog a nakon što ga je udario kundakom puške u predio glave, pao u stanje bez svijesti i istoga dana umro), proizilazi da se radilo o svjesno preduzetim radnjama kako bi se oštećeni kao civili i protivnici tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna, teško ponizili, prestrašili i fizički zlostavljali . Zbog toga ovaj sud nalazi da radnje za koje je optuženi oglašen krivim ovom presudom, imaju karakter nečovječnog postupanja prema oštećenim civilima.

Odbrana optuženog je prigovarala da tjelesne povrede koje su zadobili oštećeni nisu opisane niti su oštećeni imali medicinsku dokumenaciju iz koje bi proizilazile te povrede. Međutim, ovaj prigovor za sud je bio neprihvatljiv imajući u vidu da opisivanje tjelesnih povreda i njihova kvalifikacija ne predstavljaju obilježje predmetnog krivičnog djela a da su navodi o fizičkom zlostavljanju zatočenih civila međusobno potvrđeni saglasnim izjavama svjedoka-oštećenih .

Utvrđenim nečovječnim postupanjem prema zatočenim civilima, optuženi Dautović Sakib je **prekršio odredbu člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine**, kojom je propisana obaveza da se prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i koji su onesposobljeni za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog uzroka, postupa u svakoj prilici čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, polu, rođenju, imovnom stanju ili bilo kojem drugom sličnom mjerilu, te su, u tom cilju, zabranjeni u svako doba i na svakom mjestu prema tim licima, između ostalih i postupci koji predstavljaju povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, osobito sve vrste ubistava, osakaćenja, okrutnosti i mučenja.

Budući da je optuženi radnje za koje je oglašen krivim ovom presudom poduzeo prema civilima koji su bili zatvoreni u logoru „D.“ iz razloga što se nisu slagali sa idejom formiranja i osnivanja APZB-a, što se istoj nisu htjeli priključiti te nisu htjeli učestvovati u oružanim sukobima između Armije BiH kao regularne vojske Republike Bosne i Hercegovine i formirane narodne odbrane APZB-a koja se sukobljava sa regularnom vojskom, odnosno Armijom R BiH, ovaj sud nalazi da su navedene radnje optuženog bile u **vezi sa postojećim oružanim sukobom**.

S obzirom da je optuženi Dautović Sakib, za vrijeme oružanog sukoba i rata u Bosni i Hercegovini između 5. Korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine i Vojske Autonomne Pokrajine „Zapadna Bosna“, kao pripadnik interventne grupe za Obezbjedenje lica i objekata (OBL) u sastavu Ministarstva odbrane i policije u toj vojsci, kršeći navedena pravila međunarodnog humanitarnog prava, nečovječno postupao i nanosio povrede životu i tjelesnom integritetu te vršio mučenje prema zatočenim i na prisilni rad odvođenim civilima /udarajući ih po raznim dijelovima tijela sa drvenim predmetima, šakama, letvama i slično, a također da je 08.08.1994. godine nakon što su civili dovedeni na prisilni rad u rejon S. G. V. K. iz logora D. prema istima postupao nečovječno i nanosio im velike patnje tukući ih nogama na kojima je imao vojničke čizme, šakama, kundakom puške i slično od kojih je jedan civil podlegao/, on je svojim radnjama **ostvario obilježje krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ**, te ga je sud oglasio krivim za ovo počinjeno krivično djelo.

Kada je u pitanju krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim /krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ/, treba istaći činjenicu da povreda međunarodnog prava kod ovih krivičnih djela predstavlja objektivni uslov kažnjivosti a počinitelj ne mora biti svjestan da svojim postupcima ta pravila krši. Izvršavajući navedene radnje, optuženi Dautović Sakib izravno je prekršio odredbu člana 3 stav 1 tačka a/ Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Prilikom izvršenja krivičnog djela optuženi Dautović Sakib je postupao sa direktnim umišljajem, jer je bio svjestan da su oštećeni civili, imao je svijest o djelu i o svim okolnostima događaja da su oštećeni u ratnim okolnostima bili u stalnoj neizvjesnosti u pogledu svoje bezbjednosti. Optuženi je postupao u takvim okolnostima koje su mu omogućavale dominaciju nad žrtvama nemoćnim da pruže otpor i da se zaštite. Bio je siguran u ostvarenje svog djela i nastupanje posljedice iz čega proizilazi pouzdani zaključak o htjenju djela. Zbog svega navedenog preduzete radnje optuženog Dautović Sakiba rezultat su njegove svijesti i volje.

Prilikom donošenja presude ovaj sud je prihvatio pravnu kvalifikaciju djela iz optužnice odnosno primijenio odredbe preuzetog Krivičnog zakona SFRJ koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim jer je ranije važeći i preuzeti Krivični zakon SFRJ blaži za optuženog u pogledu vrste i raspona zapriječene-propisane kazne za isto krivično djelo u odnosu na poslije izmijenjeni Zakon.

U skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem na glavnom pretresu sud je izvršio određenu činjeničnu modifikaciju tačke 1. izreke optužnice na način da ju je precizirao i prilagodio izvedenim dokazima .Tako je u prvom redu izreke umjesto „vođa“ naveo „pripadnik“. Ovo iz razloga što je samo svjedok Š. Z. u svom iskazu naveo da je optuženi jedno vrijeme bio vođa interventne grupe ali se nije mogao izjasniti da li je bio u kritično vrijeme dok su ostali svjedoci bili saglasni da je optuženi bio samo pripadnik OBL-a. Isto tako, sud je dodao riječi „i još nekoliko uniformisanih i naoružanih lica“, zatim umjesto riječi “prednjačio“ naveo “učestvovao“ te umjesto riječi “teške povrede u vidu krvnih podljeva “ naveo „tjelesne povrede“. Sud je ove riječi odnosno činjenice izmijenio jer su one utvrđene tokom dokaznog postupka dok navodi „teške povrede u vidu krvnih podljeva“ nisu utvrđeni tokom postupka pa ih je sud zamijenio sa „tjelesne povrede“ koje su utvrđene tokom postupka. Po ocjeni suda, ovakvom modifikacijom nije povrijeđen objektivni identitet optužbe i presude.

Ovaj sud je također u pogledu navođenja blanketne norme u dispozitivu optužnice, izostavio “te člana 4. stav 1 i 2 tačka a) Dopunskog protokola o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba u BIH (Protokol II) uz navedenu Konvenciju), obzirom da u toku postupka nije utvrđivan karakter oružanog sukoba a odredba člana 142 KZ SFRJ i odredba zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija ne zahtijevaju da karakter sukoba bude utvrđen, već se zajednički član 3. navedenih konvencija primjenjuje svugdje gdje povreda predstavlja povredu međunarodnog humanitarnog prava, a radi se o ozbiljnoj povredi kojom se žrtvi nanose teške posljedice a obuhvata individualnu odgovornost počinitelja.

Odlučujući o vrsti i visini krivične sankcije, sud je optuženom kao olakšavajuće okolnosti cijenio činjenicu da je slabog zdravstvenog stanja, dok mu je kao otežavajuću okolnost cijenio da je izvršenjem krivičnog djela nečovječno postupao prema **više civila** koji su bili u logoru, uslijed kojeg je oštećeni E. R. i podlegao, da nije pokazao bilo kakvo pokajanje, te je cijenio njegovu bezobzirnost i hladnokrvnost pri izvršenju krivičnog djela.

Cijeneći naprijed iznijete olakšavajuće i otežavajuće okolnostina na strani optuženog Dautović Sakiba, ovaj sud je optuženom za počinjeno krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, za koje krivično djelo ga je oglasio krivim, izrekao kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina i 6 (šest) mjeseci, smatrajući da je jedino ovako izrečena kazna zatvora optuženom adekvatna i odgovarajuća težini počinjenog zločina, okolnostima pod kojima je optuženi krivično djelo počinio, stepenu njegove društvene opasnosti i jačini ugrožavanja zaštićenog dobra, te da se jedino sa ovako izrečenom zatvorskom kaznom može postići svrha opšte i posebne prevencije propisana u članu 5. i 33. preuzetog KZ SFRJ, te će se sa ovako izrečenom kaznom zatvora koja je izrečena optuženom, po mišljenju ovog suda, pružiti i moralna satisfakcija oštećenim, dok se sa blažom kaznom, od ove izrečene, takva svrha ne bi mogla postići.

Temeljem člana 50. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom Dautović Sakibu se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 25.04.2007. godine do 22.05.2012. godine od čega je optuženi u ekstradicionom pritvoru bio od 25.04.2007 godine do 17.11.2011 godine a od 18.11.2011 do 22.05.2012 u KPZ Bihać.

Temeljem člana 212. stav 3. ZKP F BiH, oštećene je sud sa imovinsko-pravnim zahtjevom uputio na parnični postupak jer se isti nisu određeno izjasnili o imovinskom pravnom zahtjevu.

Temeljem člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku F BiH optuženi je oslobođen plaćanja troškova ovog krivičnog postupka i paušala iz razloga što je nezaposlen i slabog imovnog stanja pa bi njegovim obavezivanjem na plaćanje troškova krivičnog postupka bila dovedena u pitanje njegova egzistencija.

Zapisničar:
Amir Kudić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Jasminka Karabegović

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dopuštena je žalba Vrhovnom sudu F BiH u Sarajevu u roku od 15 dana od dana prijema, a putem ovoga suda. Temeljem člana 308 stav 4 ZKP-a F BiH oštećeni ovu presudu mogu pobijati samo zbog odluke o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinsko-pravnom zahtjevu.